

Solidarnost s prizadetimi ob nesreči v Rudniku Trbovlje Hrastnik

Hrastniški rudnik je po 30 letih od zadnje večje nesreče v njem doletela 24. aprila nova tragedija. Vdor vode in židko blato sta pokopala pet rudarjev. Zadnjega od njih so reševalci našli šele po enajstih dneh. Kot nam je povedal Iztok Cilenšek, predsednik SDE v Rudniku Trbovlje Hrastnik, so sindikalisti iz podjetja zaradi nesreče 24. aprila zapustili konferenco SDE v Novi Gorici in odšli domov, da bi pomagali ponesrečenim kolegom in njihovim družinam. Z njimi so bili v stiku vse dni iskanja zasutih rudarjev in jih obveščali o vsem, kar se je dogajalo.

Takoj ko so reševalci našli koga od ponesrečenih, so sindikalisti obiskali njegovo družino in ji dali prvo solidarnostno pomoč. Za ponesrečene so organizirali tudi pogrebne svečanosti.

Sindikatu Rudnika Trbovlje Hrastnik so sožalje izrazili številni sindikati in drugi. Prvo podporo z upanjem, da se ni zgodilo najhujše, jim je izrekla konferenca SDE, ki je zasedala v Novi Gorici. Sožalno brzojavko so poslali tudi člani ekonomsko-socialnega odbora za energetiko. Dušan Semolič je v brzojavki zapisal, da je pretresen zaradi nesreče v jami Ojstro, izrazil priznanje reševalnim ekipam za požrtvovalnost in prosil, naj družinam ponesrečenih prenesejo njegovo sočustvovanje.

Iztok Cilenšek se v imenu SDE v podjetju zahvaljuje vsem za izraženo sožalje. Posebej so hvaležni vodstvu SDE ter podjetjema Savske elektrarne in Termoelektrarna Trbovlje, ki bosta stipendirali vsaka po enega od devetih sirot. Zahvaljujejo se tudi Gorenju in drugim podjetjem, ki so ponudili pomoč.

Sindikatu Rudnika Trbovlje Hrastnik bo na podlagi posebnega zakona ustanovil namenski sklad za pomoč v tej nesreči prizadetim otrokom po zaprtju rudnika. S tem jim želi zagotoviti možnost šolanja in nato tudi zaposlitve.

Sindikat Glosa zaskrbljen zaradi zaostajanja plač v kulturi

Dušan Semolič in Doro Hvalica predlagata ekonomsko-socialnemu svetu razpravo o kritičnem zaostajanju plač v kulturi v primerjavi z drugimi dejavnostmi javnega sektorja. Zaostajanje plač je konec lanskega leta znašalo štiri odstotke, januarja letos pa se je povečalo še za 3,5 odstotka.

Sindikat Glosa je že decembra pripravil spremembe kolektivne pogodbe dejavnosti in jih začel usklajevati z ministrstvom za kulturo.

Po štirih pogajanjih je 23. februarja prišlo do dogovora o spremembah in dinamiki njihovega uresničevanja. Ministrstvo za kulturo je zagotavljalo, da ima za vse spremembe zagotovljena sredstva.

Sindikat Glosa je usklajen predlog poslal tudi Vladi Dimovskemu, vodji vladne medresorske skupine.

Čeprav je sindikat dobil več obljub in zagotovil, do podpisa sprememb kolektivne pogodbe ni prišlo, še več, sindikat do 9. maja sploh ni dobil nobenega odgovora. Neformalno pa je vodstvo Glose izvedelo, da ministrstvo za delo nasprotuje spremembam kolektivne pogodbe, finančno ministrstvo pa bi z vsemi spremembami počakalo do sprejetja zakona o javnih uslužbencih.

To zaposlene v kulturi postavlja v neenakopraven položaj, saj so prikrajšani za 7,5 odstotka plače in bodo po sprejetju zakona o razmerjih plač v javnem sektorju imeli tudi slabše izhodišče.

Zaradi tega med zaposlenimi v kulturi narašča nezadovoljstvo.

Zahtevajo sklepna pogajanja in podpis sprememb kolektivne pogodbe. Da bi ta cilj dosegli, so pripravljene zahteve tudi radikalizirati.

Ekonomsko-socialni svet naj o tem razpravlja in pomaga prizadetim uresničiti njihove pravice, sta zapisala Semolič in Hvalica.

Tudi mladih je bilo veliko med letos izjemno veliko udeleženci na proslavah prvega maja, mednarodnega delavskega praznika. O njih poročamo na 4. in 5. strani, na straneh 2 in 3 pa objavljamo pogovor z Emiliom Gabagliom, generalnim sekretarjem Evropske konfederacije sindikatov, ki je ob tem prazniku obiskal Slovenijo. Povedal je, da si moramo raj v Evropi sami izboriti. Prvi maj bomo praznovali, tudi ko bomo v Evropski uniji, in rdeči nagelj bo še naprej eden od njegovih simbolov.

Pogovor z Emiliom Gabagliom, generalnim sekretarjem Evropske konfederacije sindikatov

Večje pravice slovenskih delavcev lahko omogočijo napredek vseh zaposlenih v Evropski uniji

Ob prvomajskih praznikih je Slovenijo obiskal generalni sekretar Evropske konfederacije sindikatov (EKS) Emilio Gabaglio. Govoril je na tiskovni konferenci ZSSS in dveh prvomajskih proslavah. Srečal se je tudi s predsednikom države Milanom Kučanom, predsednikom državnega zbora Borutom Pahorjem in zunanjim ministrom Dimitrijem Ruplom. Pred zaključkom obiska je odgovoril na nekaj naših vprašanj.

Slovenijo ste prvič obiskali pred osmimi leti, ste sedaj opazili kakšne razlike?

Kot vidim, ste zelo napredovali, ste tudi na vrhu spiska čakajočih na vstop v EU. Tudi položaj ZSSS se je okrepil, je dovolj močna, da vpliva na vsebino zakonov, da se uspešno pogaja. Mogoče je problem le velika razdrobljenost sindikatov. Ker je ZSSS največja, je na njej, da združi tudi druge.

Pred osmimi leti ste bili do ZSSS veliko bolj zadržani, kot da ste bolj podpirali razvoj sindikalne konkurence. Kaj se je spremenilo?

Tokrat ste bili v tranziciji, nekaj prej ste se osamosvojili. Razvoj sindikatov v Sloveniji smo ves čas spremljali. Z drugimi sindikati smo res imeli stike. Kaj hitro pa smo ugotovili, da je ZSSS najboljša in najmočnejša. Bila je za gospodarski razvoj in ob tem branila pravice delavcev. Zaradi vsega tega smo ZSSS zelo kmalu sprejeli za polnopravno članico.

Veseli me, da ima vaša organizacija tako uspešno vlogo pri oblikovanju zakonov in da vpliva tudi na politiko. ZSSS se želim zahvaliti tudi za viden prispevek na decembrskih demonstracijah v Nici.

Borut Pahor se je strinjal s popolno spremembo zakona o reprezentativnosti sindikatov, vendar le na njihovo pobudo.

Izhajate iz Italije, kjer je več sindikalnih zvez, tu pri nas pa ste opozarjali na preveliko razdrobljenost sindikatov. Kakšen je vaš odnos do sindikalnega pluralizma?

V Evropi ni enotnega vzorca organiziranosti sindikatov. V Italiji je res pluralizem, v Nemčiji, Avstriji in še kje pa enotni sindikati. Veliko tega ima zgodovinsko ozadje. Za presojo sindikatov je bistveno, ali se delavci lahko vanje vključujejo svobodno. To načelo EKS najbolj podpira. V Sloveniji dominira pluralizem, na srečo pa sindikalno gibanje še ni razdrobljeno v fragmente. Če je sindikalno gibanje preveč razdrobljeno, je njegova moč praviloma manjša in sindikati niso dovolj vplivni. Razdrobljeni sindikati ne morajo učinkovito zastopati svojih članov, ne morejo braniti njihovih pravic. Zaradi tega z vsem srcem podpiram enotnost sindikalnega delovanja, enotne akcije.

V ZSSS prihaja do trenj med horizontalno

(območja) in vertikalno (sindikati dejavnosti) organiziranostjo. Kako je te probleme mogoče odstraniti?

Obe dimenziji sta nujno potrebni, eno ne gre brez drugega. Pomožni sindikati so potrebni, da bi delavcem zagotavljali približno enako raven pravic. Vendar sindikati brez regionalnih organizacij dolgoročno ne bi mogli obstati. Tudi obratno ne bi šlo, in zato je vedno in povsod treba balansirati med obema vidikoma organizacije.

EKS naj bi si poleg vsega drugega prizadevala za čim bolj enotne pravice delavcev v vseh članicah. Imate v zvezi s tem že kakšne uspehe?

Z delodajalskimi organizacijami se pogovarjamo o listinah, ki jih bo mogoče izvajati in ne bodo le lepe želje. V evropsko zakonodajo (acquis) so že vključeni trije takšni dogovori. Nazadnje smo se dogovorili o pravicah staršev do otrok in o prisotnosti z dela po rojstvu otroka.

Na tiskovni konferenci ZSSS sta poleg Gabaglia sodelovala tudi Peter Scherrer iz Mednarodne konfederacije svobodnih sindikatov, odgovoren za srednjo in vzhodno Evropo, in Grigor Gradov, ki v EKS odgovarja za pakt stabilnosti na Balkanu.

Prvomajska praznovanja

Za raj v Evropski uniji se bomo morali boriti

Letošnja praznovanja prvega maja so bila vsa po vrsti obiskana kot že dolgo ne. K temu je veliko prispevalo izjemno lepo in sončno vreme, pa tudi organizatorji so se izjemno potrudili. Ne mislimo le na zabavne ansamble, recitatorje, godbe na pihala in govornike, ampak tudi na skrb za dušo in telo.

Govorniki so večinoma govorili o naraščajočem pomenu praznika za delavce. Oblastnike so spraševali, kaj bodo naredili, da bo dela več in tudi za tiste, ki ga nimajo. Opozarjali so tudi na spoštovanje delavskih pravic. Obsojali so delodajalce, ki delavcem dajejo delo, plačujejo pa neradi ali sploh ne, sebi pa jemljejo veliko preveč. Delodajalcem so očitali tudi nesposobnost sprejemanja dobrih poslovnih odločitev.

Praznovanje je bilo deležno precejšnje medijske pozornosti, za kar imajo verjetno zasluge predsednik države Milan Kučan, predsednik državnega zbora Borut Pahor in poseben gost Emilio Gabaglio, generalni sekretar Evropske konfederacije sindikatov (ta združuje 68 sindikalnih konfederacij iz 34 evropskih držav z okoli 60 milijoni članov). V Slovenijo je prišel na svojo

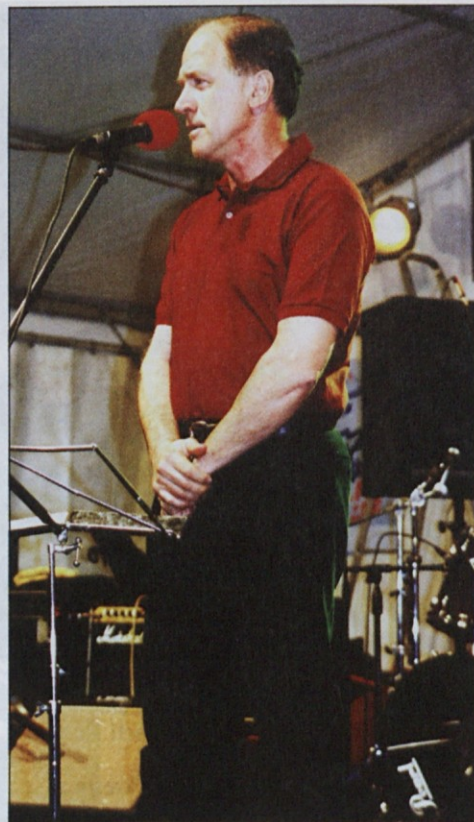
željo in s tem izrazil priznanje ZSSS, edini člani EKS iz Slovenije.

(Velika večina drugih sindikatov tudi letos prvemu maju ni posvetila nobene pozornosti. Izjema so bili le Obalni in Kranjski sindikati ter Solidarnost pod Gorjanci. Veliko praznovanj pa so priredila razna društva, borci, stranke, druge organizacije in tudi posamezniki.)

Največje praznovanje je bilo verjetno spet na ljubljanskem Rožniku. Organizatorji so iz območne ZSSS na čelu z Majo Kavec so ugotavljali, da je že na predvečer prišlo 40.000 obiskovalcev. Spregovorila sta jim Dušan Semolič in Emilio Gabaglio. Udeležence je ogrel zlasti Vlado Kreslin s svojimi fanti. Užgali so tudi nekaj starih revolucionarnih pesmi. Drugi dan je na Rožniku govorila ljubljanska županja Vika Potočnik. Poudarila je, da Slovenija stopa v korak z razvitimi evropskimi državami zlasti po zaslugi pridnih delavskih rok.

Na Viru je območna organizacija ZSSS Domžale pripravila kresovanje in družabno srečanje. Zbranim je spregovorila sekretarka Justa Arnuš.

Nadaljevanje na naslednji strani

Dušan Semolič na Rožniku: "Glavno vprašanje je, kaj narediti, da bodo brezposelni dobili delo in da ga bodo zaposleni ohranili."

Priti mora tudi do globalizacije delavskih pravic

Evropa se spreminja, spreminja se Slovenija. Seveda Unija ni raj, zanj se je treba boriti. Skupaj, tudi s slovenskimi sindikati se moramo boriti za socialno Evropo in Evropo polne zaposlenosti.

Evropa ne sme biti le Evropa kapitala, ampak tudi socialna Evropa. Prvi maj je praznik miru, veselja, prijateljstva in solidarnosti, hkrati pa je to spomin na boj za delavske pravice. Zato je prav, da se ob tem prazniku spomnimo na pot, ki jo moramo skupaj prehoditi: to je boj za delo, plače in socialne pravice. Vsakdo mora imeti spodobno delo in spodobno plačilo.

Vstop v Evropsko unijo ne pomeni le prilagoditev zakonodaje, ampak tudi enotno zaščito delavskih pravic in učinkovito delovanje sindikatov. Sindikalno gibanje mora biti enakopraven partner v celotnem gospodarskem in socialnem življenju. Evropa pa ne pomeni tudi zmanjševanja delavskih in socialnih pravic, kot to razumejo nekateri slovenski delodajalci: Če že mora biti globalizacija trga, potem mora priti tudi do globalizacije delavskih in socialnih pravic.

(Poudarki iz govora Emilia Gabaglia na Rožniku in Križni gori)

ka. Sedaj se pogovarjamo o tem, kako pri uvajanju novih oblik dela preprečiti izkoriščanje delavcev.

Lahko pričakujemo tudi dogovor o enotnih plačah? Kovinarji so že sprejeli nekaj podobnega.

Pri plačah še nismo prišli tako daleč. Prihaja pa čas, ko bo zlasti zaradi enotne evropske valute treba urediti tudi to. Smernice za enotno tarifno politiko že nastajajo.

Kakšno je stališče EKS v zvezi z omejitvami prostega pretoka delovne

sile, kot so jih najprej zahtevale Nemčija in Avstrija?

Zelo pomembno je, da je prost pretok delovne sile uvrščen med priznane svoboščine. Na izvršnem odboru EKS smo menili, da je prehodno obdobje potrebno, vendar mora biti čim krajše in fleksibilno. To seveda ne pomeni, da posamezni sindikalisti ne smejo misliti in govoriti drugače.

EKS je naklonjena širitvi Evropske unije. Na kaj bo pri vključevanju novih držav zlasti pozorna?

Zlasti na to, da bo upoštevana tudi socialna dimenzija. Že v predpristopnih pogajanjih morajo socialni partnerji imeti možnost sodelovanja. Kolikor vem, socialni dialog v Sloveniji že poteka, čeprav se je o njegovi kakovosti mogoče spraševati. Obveščen sem tudi, da nekatere delodajalske organizacije razumejo vstopanje v EU kot priložnost za zmanjšanje pravic delavcev.

Evropska zakonodaja določa le minimum pravic, posamezna država ima lahko višjo raven. Slo-

venija ima nekaj pravic urejenih na višji ravni in to bi lahko bil njen prispevek k napredku vse EU.

Čeprav se nekateri sklicujejo na ZDA, ki so ob manjših pravicah delavcev ekonomsko najuspešnejše, moram poudariti, da se je EU odločila za socialni model. Prevladalo je mnenje, da je konkurenčnost združljiva s socialnimi pravicami in primernimi plačami. V Evropi ni mogoč kapitalizem Divjega zahoda, razvijamo namreč socialno družbo po evropskem modelu.

Franček Kavčič

Milan Kučan je generalnemu sekretarju EKS razložil, zakaj ceni držo in politiko ZSSS.

Kres na Rožniku je privabil največ ljudi.

Na Debencu pri Mirni je Borut Pahor opozoril, da je treba socialni boj razumeti zlasti kot pravico do znanja.

Na Smuku nad Semičem je pred kresovanjem govoril Erih Šerbec.

Križna gora pri Škofji Loki je tudi letos privabila več tisoč obiskovalcev. Pozdravila jih je organizatorica Milena Sitar, govorila sta Dušan Semolič in Emilio Gabaglio. Na Poljanah nad Jesenicami je minister Rado Bohinc opozoril, da nova delovna zakonodaja še ni sprejeta. Na shodu SKEI pri Šobčevem bajerju je Drago Gajzer kritiziral samovoljo delodajalcev, ki vedno bolj teptajo pravice delavcev. Ker sindikati branimo pravice delavcev, nas označujejo za rdeč sindikat. Le rdeči smo lahko, saj je ta barva simbol boja delavskega razreda, je poudaril.

Na Gozdu nad Golnikom se je Doro Hvalica zavzel za rešitev tržiškega Peka. Delavci, ki nosijo največje breme, po njegovem mnenju niso nič krivi za sedanji položaj.

Praznovanje 1. maja v Zasavju je bilo manj veselo kot prejšnja leta, saj so bili vsi ljudje pod vtisom tragične nesreče v hrastniškem rudniku, v kateri je umrlo pet mladih rudarjev. Zaradi nesreče so organizatorji spremenili scenarije pro-

Emilio Gabaglio je na Križni gori dejal, da vstop v Evropo ne pomeni zmanjšanja delavskih pravic.

slav in tako pokazali solidarnost s prizadetimi. Tako so ravnali tudi na Graški gori, kjer se je spet zbralo zelo veliko Velenjčanov.

Proslavi na predvečer 1. maja na Prapretnem v Hrastniku in Dobrni v Trbovljah sta se začeli z minuto molka. V Hrastniku je zbrane nagovorila Tjaša Logar, sekretarka v območni organizaciji ZSSS, v Trbovljah pa župan Žiga Žgajnar. Oba

Rdeč nagelj je simbol prvega maja.

govornika sta kritično ocenila poskuse države, da bi skrčila pravice delavcev. Čeprav na proslavah ni bilo glasbe in plesa, se je veliko ljudi tam ostalo do jutra.

Zagorjani so se 1. maja zbrali na Plešah, kjer jim je spregovoril župan Matjaž Švagan. Veliko ljudi je odšlo tudi na Mrzlico in druge zasavske vrhove, kjer so tradicionalna delavska zbirališča.

Na Boču je več kot 5.000 zbranim iz Slovenske Bistrice, Slovenskih Konjic, Rogaške Slatine, Majšperka in drugih okoliških krajev spregovorila sekretarka območne organizacije ZSSS v Podravju in državna svetnica Vekoslava Krašovec. "Že desetletje je minilo od osamosvojitve Slovenije. Vsi smo pričakovali, da življenje v novi državi ne bo samo bolj mirno, temveč tudi boljše. Čeprav smo se odločili za nov družbeni sistem, za sistem ločitve med delom in kapitalom, verjetno nihče ni računal, da bo šla naša oblika kapitalizma po tako kruti poti. Pričakovali smo, da bo naša oblika kapitalizma prinesla boljše čase za vse – za delavce, ki bodo v svoji lepi domovini več ustvarjali, in za tiste, ki bodo prevzeli vodenje kapitala ter ga z zadovoljnimi delavci bogatili v korist celotne družbe. Žal so se naša pričakovanja izrodila. Novi sistem je terjal ogromno žrtev, vendar samo od delavcev," je dejala Krašovec. Opozorila je, da čedalje več delavcev živi na robu preživetja. "Okoli 70 odstotkov zaposlenih v Podravju prejema le zakonsko določeno minimalno plačo, ki znaša neto nekaj več kot

Obiskovalci in gostje so na Križni gori vstali ob Internazionali.**Vekoslava Krašovec med govorom na Boču.**

60.000 tolarjev. Plačan prevoz na delo in plačano prehrano med delom sindikati delavcem le še s težavo izborimo. O regresu za letni dopust ali trinajsti plači pa lahko veliko delavcev le še sanja. Kršenje delovnopravne zakonodaje in pravic iz kolektivnih pogodb je postala stalna praksa delodajalcev, ki vedo, da so inšpektorji za delo preobremenjeni, da imajo sodišča velike zaostanke, in še zlasti, da ljudje v času velike brezposelnosti nujno potrebujejo zaposlitev, četudi jim delodajalci zagotavljajo manj pravic, kot določajo zakoni in kolektivne pogodbe."

Kljub temu, da časi delavcem in sindikatom niso naklonjeni, pa se bodo Svobodni sindikati po zagotovilih Krašovčeve še naprej dosledno borili za spoštovanje delavskih pravic, še zlasti pa za takšno novo delovnopravno zakonodajo, da bodo delavci imeli več in ne manj pravic kot doslej.

Več tisoč obiskovalcem na prvomajskem delavskem srečanju na Snežnem stadionu v Mariboru je spregovorila sekretarka v območni organizaciji ZSSS v Podravju Branka Jurak. Številne prebivalce iz Ormoža, Ptuja, Lenarta in drugih krajev v Slovenskih goricah in Prlekiji pa je lepo vreme privabilo na prvomajsko srečanje na Jeruzalemu. Spregovoril jim je predsednik sindikata Kmetijstva in živilskopredelovalne industrije Slovenije Srečko

Na Kremžarjevem vrhu nad Slovenj Gradcem je sindikalnega golaža kmalu zmanjkalo.

Doro Hvalica je na Gozdu dejal, da delavci Peka niso nič krivi.

meti svoje odgovornosti. Dolžni so storiti vse za to, da bo vsakdo prišel do svoje življenjske priložnosti ter s svojim delom sebi in svojim omogočil dostojno življenje," je dejal Kučan. Na Ivarčkem jezeru pa je Mitja Šipek opozoril na kritične razmere v družbi, v kateri prihaja do vedno večjega razlikovanja. Prvi maj je po njegovih besedah prilika, da ljudje stopijo skupaj in se poveseimo življenja. Tudi rodimo se enaki, in ko se naša pot konča, smo spet enaki, življenja zato drug drugemu ne bi smeli greniti. Na Kremžarjevem vrhu nad Slovenj Gradcem je več kot 2000 udeležencem spregovoril Bojan Hribar, sekretar sindikata Vir. Na Trgu zmagave v središču Mur-

meti svoje odgovornosti. Dolžni so storiti vse za to, da bo vsakdo prišel do svoje življenjske priložnosti ter s svojim delom sebi in svojim omogočil dostojno življenje," je dejal Kučan. Na Ivarčkem jezeru pa je Mitja Šipek opozoril na kritične razmere v družbi, v kateri prihaja do vedno večjega razlikovanja. Prvi maj je po njegovih besedah prilika, da ljudje stopijo skupaj in se poveseimo življenja. Tudi rodimo se enaki, in ko se naša pot konča, smo spet enaki, življenja zato drug drugemu ne bi smeli greniti. Na Kremžarjevem vrhu nad Slovenj Gradcem je več kot 2000 udeležencem spregovoril Bojan Hribar, sekretar sindikata Vir. Na Trgu zmagave v središču Mur-

Pri Ivarčkem jezeru je praznovalo več tisoč ravnenskih železarjev.

Čater in med drugim opozoril na probleme, ki pestijo delavce te dejavnosti na poti v Evropo. Sindikat bo po njegovih besedah zahteval, naj nova zakonodaja upošteva ustavno določbo o Sloveniji kot pravni in socialni državi. Govornik je bil kritičen tudi do tranzicije, v kateri slovenskih delavcev niso okradli tužci, ampak njim enaki. Čater je opozoril tudi na neenakopravnost pri plačah in dejal, da bo kaplarju nekdo moral povedati, naj se nad plačo 220.000 tolarjev ne pritožuje, če tekstilci garajo za 80.000.

Na Košenjaku pri Dravogradu je predsednik države Milan Kučan med drugim dejal, da smo Slovenci v svojo državo, ki bo letos praznovala deseti rojstni dan, položili vsa upanja za boljše življenje in veljavo socialne pravičnosti, vendar se doslej vsa upanja še niso uresničila. "Več kot sto tisoč tistih, ki nimajo plačanega dela, slavi prvi maj z grenkobo. Tudi pri nas še živijo družine na robo preživetja, celo pod njim. Dobrodelne organizacije jim bodo ostale edino upanje, če upravljalci države ne bodo zmogli razu-

V Zasavju letos ni bilo prav veselo.

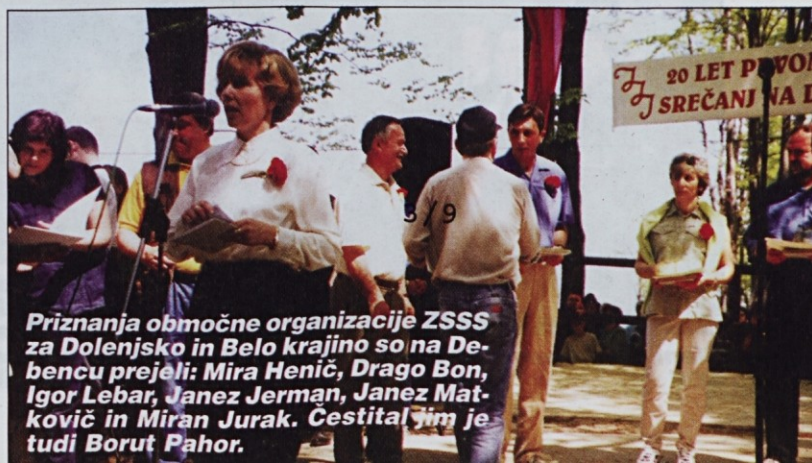

ske Sobote je na družabnem srečanju s kresovanjem govoril sekretar območne organizacije ZSSS Danilo Šipoš. Opozoril je zlasti na težavne razmere v Pomurskem gospodarstvu. V Gornji Radgoni pa se je na kresovanju na grajskem hribu pozno v noč zabavalo okoli 4000 ljudi.

Na Ptujju so kresovanje pripravili pred gasilskim domom, zbralo se je več tisoč ljudi. Spregovorila sta jim ptujski župan Miroslav Luci in predsednik SKEI iz Agisa Ivan Burina. Sedaj je opozoril zlasti na kršitve kolektivnih pogodb in delovnopravne zakonodaje.

Veliko ljudi se je zbralo tudi na prvomajskih srečanjih, ki jih je organizirala območna organizacija ZSSS v Celju. Na Resevni je govoril sekretar v območni organizaciji ZSSS Franci Klepej, na Celjski koči sekretar območne organizacije SKEI Anton Motos, na Šmohorju sekretar območne organizacije ZSSS Ladislav Kaluža, pri Šmiglovi sekretar v območni organizaciji Forto Turk. Prvomajsko srečanje so pripravili tudi na starem gradu pri Slovenskih Konjicah. Govorniki so opozarjali zlasti na neugoden položaj delavcev, na kršenje delovnopravne zakonodaje in kolektivnih pogodb in na nujnost solidarnosti med delavci v borbi za delavske pravice, ki bo prišla še zlasti do izraza v razpravah o predlogu novega zakona o delovnih razmerjih.

T. K.

Priznanja območne organizacije ZSSS za Dolenjsko in Belo krajino so na Dolenjski prejel: Mira Henič, Drago Bon, Igor Lebar, Janez Jerman, Janez Matkovič in Miran Jurak. Čestital jim je tudi Borut Pahor.

Letna konferenca Sindikata delavcev energetike Slovenije

SDE je dorasel zahtevnim nalogam, ki ga čakajo

V Novi Gorici so pred prazniki člani konference Sindikata delavcev energetike Slovenije (SDE) na letni seji obravnavali poročilo o delu v preteklem letu in program dela za letošnje leto. Sprejeli so tudi spremembe in dopolnila statuta SDE Slovenije, obravnavali študijo o konkurenčnosti slovenskih proizvajalcev električne energije in sanacijski načrt Nafta Lendava.

Direktor Elektra Primorske **David Valentinčič** je v pozdravnem govoru opozoril, da ima liberalizacija trga električne energije dobre in slabe plati. Ker je v Evropi preveč električne energije, bi veljalo liberalizacijo usmerjati tako, da bi vsa podjetja v slovenski lasti poslovala pozitivno. Zavzel se je za moder pristop k liberalizaciji tako na področju plač kot na področju zaposlovanja in opozoril, da se bodo morala podjetja prestrukturirati in najti nove dejavnosti. "Smo pred tranzicijo, ki so jo mnoge panoge v Sloveniji že preživele, zdaj pa je na vrsti energetika," je dejal Valentinčič in poudaril, da v času prestrukturiranja podjetja še bolj kot kdaj koli potrebujejo preudaren in pameten sindikat.

Predsednik SDE **Franc Dolar** je ob poročilu o delu SDE med obema konferencama dejal, da je bil sindikat zelo aktiven, vendar pa zaradi objektivnih zunanjih okoliščin doseženi rezultati niso sorazmerni vloženemu trudu. Predsedstvo SDE je med drugim spremljalo razmere v lendavski Nafti. Na pobudo sindikata te družbe je organiziralo protestni shod na mejnem prehodu Dolga vas, svoje predloge in zahteve pa je večkrat posredovalo tudi vladi. Predsedstvo je razpravljalo tudi o novem energetskega zakonu in analiziralo, kako bodo predvideve reorganizacije vplivale na položaj delavcev.

Konferenca elektrogospodarstva se je posvečala zlasti zaostajanju plač v tem sistemu glede na gibanja v Sloveniji. Žal je kljub velikim naporom (tudi zaradi zamenjave vlade) konferenci korekcijo plač uspelo uveljaviti šele januarja letos. Pogajanja o dokončni korekciji plač pa bodo potekala v okviru tripartitnega dogovarjanja. Konferenca je veliko energije posvetila posledicam,

ki jih bo za položaj delavcev imelo uveljavljanje novega zakona o energetiki. Konferenca, v kateri se združuje 17 sindikatov družb, je veliko pozornosti posvetila tudi dodatnemu pokojninskemu zavarovanju delavcev.

Kako omiliti posledice zapiranja premogovnikov

Konferenca premogovništva je največ pozornosti namenila omilitvi posledic ukrepov na državni ravni, ki bodo vplivali na delo premogovnikov in obstoj rudarjenja v zasavski regiji. Z odločitvijo o zapiranju RTH se je poleg že znanih težav, ki spremljajo izvajanje zakona o zapiranju rudnikov Senovo, Kanižarica in Zagorje, odprl nov sklop problemov v zvezi z zagotavljanjem socialne varnosti zaposlenih. Konferenca je bila večkrat prisiljena od države odločno zahtevati, naj spoštuje obveznosti, ki si jih je sama naložila.

Konferenca drugih dejavnosti je redno spremljala razmere v Nafti in družbi Interino. Največ problemov so imeli v Nafti, kjer je vodstvo družbe celo odpovedalo podjetniško kolektivno pogodbo. Konferenca je od ministrstva za gospodarske dejavnosti in obeh lastnikov zahtevala, naj vodstvo podjetja umakne odpoved, vendar pri tem ni uspela. Tudi protestni shod, ki ga je SDE organiziral v Dolgi vasi, ni prisilil lastnikov k bolj odgovornemu ravnanju. Razmere v Nafti so zato čedalje težje. Kljub temu pa se bodo sindikalisti še borili, saj ocenjujejo, da so za Nafto še možnosti. V Interini pa si je konferenca prizadevala za vzpostavitev partnerskih odnosov med upravo in sindikatom družbe. Dogovor o sodelovanju med upravo in sindikatom je tik pred podpisom. Konferenca drugih dejavnosti si je prizadevala tudi za začetek pogajanj za sklenitev panožne kolektivne pogodbe naftno-plinskega gospodarstva Slovenije. Do prvih kontaktov s predstavniki delodajalcev je že prišlo in zainteresirani že proučujejo osnutek pogodbe. Sindikat SDE je po besedah Dolarja sodeloval tudi v aktivnostih mednarodnih konfederacij sindikatov EMCF (sindikat kemije, energetike, rudarstva) in PSI (sindikat javnih služb in energetike), v katere je tudi včlanjen.

Zdenka Pergar je poročala o delu komisije za žensko politiko, ki je začela delovati oktobra leta 1999. Komisija je želela pridobiti splošne informacije o številu žensk v energetiki, o njihovi izobrazbeni strukturi in delovnih mestih, vendar ji teh podatkov uprave podjetij niso želele posredovati, češ da gre za podatke, ki

Franc Dolar

Zdenka Pergar

so poslovna skrivnost. Sicer pa so komisija za pomoč glede neugodnega delovnega časa zaposlene delavke iz Elektra Primorske. Po posredovanju komisije so problem kompromisno rešili, vendar pa je po besedah Pergarjeve ostal pri članicah komisije grenak priokus, saj uprava nje-nega opozorila ni sprejela ravno dobrohotno. Na delo komisije vpliva tudi to, da so ženske preveč obremenjene z delom, zato jim za delo v komisiji ostane bore malo časa.

Več kot 1.700.000 tolarjev za solidarnost

O delu solidarnostnega sklada je poročal **Jurij Žvan**. Za solidarnostne pomoči je lani sklad namenil 1.752.349 tolarjev. V sklad je vsak član prispeval 300 tolarjev, sindikati družb pa so ta sredstva redno nakazovali skladu. Na predlog Žvana so člani konference sprejeli sklep, naj tudi letos v sklad vsak član prispeva 300 tolarjev, sindikati družb pa bodo sredstva nakazali na poseben račun pri Delavski hranilnici.

O materialno-finančnem poslovanju SDE je poročal predsednik nadzornega odbora **Aleksander Marič**. Po njegovih besedah so bila sredstva porabljena v skladu s sprejetim finančnim

Ervin Kos

Jurij Žvan

načrtom, pravilnikom o materialno-finančnem poslovanju in usmeritvami predsedstva. Porabljena sredstva v letu 2000 niso v nobeni postavki presejala planiranih sredstev, zato je mogoče reči, da je bilo materialno-finančno poslovanje SDE vzorno.

Ervin Kos iz Dravskih elektram je izrazil pričanje, da je SDE veliko naredil. Vse pravice, za katere se je SDE izboril, pa uživajo vsi zaposleni, tudi tisti, ki niso člani sindikata. Predlagal je, da bi v bodoče določene pravice veljale samo za člane SDE. Predlagal je tudi, da bi jim prej poskrbeli za dodatno pokojninsko zavarovanje članov.

Aleksander Marič iz Nafta je opozoril, da ta rafinerija od lanskega oktobra ne obratuje, da torej troši, česar ne ustvarja, saj za plače prispeva Geoplina. Če lastnika ne bosta hitro in odločno ukrepala, bo po Maričevih besedah Nafta avgusta v nepremostljivih likvidnostnih težavah, delavci pa ne bodo dobili plač. To je prava resnica, s ka-

Člani konference so pozitivno ocenili dosedanje delo SDE

Prvi panožni ekonomsko-socialni svet v Sloveniji

Med letno konferenco Sindikata delavcev energetike Slovenije so se v hotelu Perla sestali socialni partnerji s področja energetike in podpisali pravila o delovanju ekonomsko-socialnega odbora na področju energetike. S tem so za to področje konstituirali tripartitni socialno-ekonomski odbor. V njem bodo socialni partnerji obravnavali vprašanja in ukrepe, ki se nanašajo na ekonomsko in socialno politiko ter druga vprašanja. Gre za prvi panožni ekonomsko-socialni svet v naši državi.

Pravila so podpisali: za ministrstvo, pristojno za področje energetike, državni podsekretar **dr. Robert Golob**, za Gospodarsko zbormico Slovenije – združenje za energetiko **dr. Franc Žerdin**, za združenje delodajalcev Slovenije **David Valentinčič**, za SDE predsednik **Franc Dolar**, predsednik konference sindikata dejavnosti elektrogospodarstva **Valter Vodopivec**, predsednik konference sindikata dejavnosti premogovništva **Iztok Čilenšek**, predsednik sindikata drugih dejavnosti energetike **Jože Kopinja** in predsednik sindikata pridobivanja energetskih surovin **Jože Janežič**.

Ekonomsko-socialni odbor bo spremljal stanje in stališča o socialnih pravicah iz obvezne

ga zavarovanja (pokojnine, invalidnine, socialne pomoči, nadomestila in drugo), o problematiki zaposlovanja in delovnih razmerij, o sistemu kolektivnega dogovarjanja, o ekonomskem sistemu in ekonomski politiki, o pravni varnosti, o sodelovanju z Mednarodno organizacijo dela in Svetom Evrope, o sindikalnih pravicah in svoboščinah ...

Ekonomsko-socialni odbor bo sodeloval pri pripravi zakonodaje ter dajal mnenja in priporočila v zvezi z njo, dajal bo pobude za sprejem novih ali spremembo veljavnih zakonov, oblikoval stališča in mnenja o gospodarskih načrtih, obravnaval dokumente v zvezi s spremembami lastniških struktur družb in podobno. Ekonomsko-socialni odbor ima 12 članov in njihovih namestnikov, vsak socialni partner vanj imenuje štiri člane in namestnike.

Ob podpisu pravil je dr. Golob dejal, da se je odbor rojeval v času dobrega sodelovanja vseh socialnih partnerjev. Po njegovih besedah je slovenska energetika pred prelomnim trenutkom. Liberalizacija energetskega trga bo namreč poleg ugodnih učinkov za gospodarstvo povečala pritisk. So-

Pravila sta poleg drugih podpisala **Franc Dolar** in **dr. Robert Golob**.

cialni partnerji po Golobovih besedah niso čakali na socialne konflikte, pač pa so še ob pravem času oblikovali ekonomsko-socialni odbor, v katerem bodo probleme reševali z dogovarjanjem tako, da ne bo prihajalo do konfliktov.

Tudi **Franc Dolar** in **dr. Franc Žerdin** sta poudarila, da delodajalci in delojemalci z ustanovitvijo ekonomsko-socialnega odbora utirajo tudi pot za dogovarjanje z državo. Ta je že sprejela zakone o zapiranju rudnikov, ki so zelo humano poteza. Kakor je dejal Žerdin, so v gospodarstvu velikokrat neučakani, vendar pa je naši državi treba dati priznanje za humano ravnanje, ki mora biti v ospredju tranzicije na področju energetike tudi v bodoče.

T. K.

Boris Jesenšek

Aleksander Marič

tero se bo morala soočiti tudi skupščina podjetja. Na skupščini že v maju naj bi lastnika (Petrol in država) sprejela sanacijski načrt, kar pa se ne bo zgodilo, če se o tem ne bosta že naprej dogovorila. Marič je predlagal, naj SDE takoj izvaja pritisk na oba lastnika, da sprejmeta dogovor o sanaciji nafte. Res je, da se za Nafto zanimajo Japonci, ki ta čas v Evropi proučujejo 100 projektov, odločili pa se bodo samo za šest ali sedem. Če bi čakali, da bodo Nafto rešili Japonci, bi to spominjalo na hazard. Kakor je dejal Marič, gre v Nafti zdaj zares. Če ne bo ustreznih rešitev, se bodo problemi nakopičili v dopustniškem času, zato zadnji vlak za Nafto pe-
lje zdaj!

Po tej razpravi so člani konference poročila soglasno sprejeli. Sprejeli so tudi spremembe in dopolnila statuta, ki jih je pripravila posebna komisija na čelu z **Borisom Jesenškom**.

O programu dela SDE v letošnjem letu je go-

voril **Franc Dolar**. Med prednostne naloge je uvrstil vzpostavljanje medsebojnih odnosov z novim ministrstvom za okolje in prostor, ki bo odslej pristojno za energetiko. SDE pripravlja tudi ustrezne akcije v zvezi z odpiranjem notranjega trga električne energije in liberalizacijo celotnega energetskega trga. V zvezi s tem se bo sindikat boril za delovna mesta. Spremljal bo tudi preoblikovanje energetske družbe, skrbel za socialno varnost zaposlenih v energetiki. Zelo po-

zorno bo spremljal tudi izvajanje kolektivnih pogo-
dov, izobraževanje članov pogajalskih skupin in sindikalnih strokovnih delavcev.

“V letu 2000 smo prešli kritično fazo v premogovništvu, pred nami pa je boj za socialno varnost delavcev v naftno-plinski dejavnosti in v elektrogospodarstvu kot posledici privatizacije, reorganizacij in odpiranja trga v elektrogospodarstvu,” je dejal Dolar. “Doslej smo se znali postaviti po robu problemom in jih premagati, zdaj

pa prihajajo še težji časi, zato bomo morali vsi skupaj delati še boljše. V tem bomo uspeli, če bo solidarnost med nami takšna kot doslej ali še večja.”

Drugi dan so člani konference pretresli še študijo o konkurenčnosti slovenskih proizvajalcev električne energije, ki jo je predstavil državni podsekretar v ministrstvu za gospodarstvo **dr. Robert Golob**, in sanacijski načrt Nafta, ki ga je predstavil predsednik uprave podjetja **Cveto Žalik**. O tem bomo poročali v eni od naslednjih številok Nove Delavske enotnosti.

T. K.

Plaketo SDE za leto 2000 so prejeli Sindikat Dravskih elektrarn Maribor, Alojz Istinič, Slavko Ručman, Roman Perklič in Boris Jesenšek. Priznanja SDE pa so prejeli Bojan Majhenič, Franc Stojko, Marica Lozič, Marta Mravljak, Franci Pesko in Jure Tretjak.

Kako v Jutranjki odpuščajo presežne delavce

Za odpravnino le minimalna plača

Kot nam je povedal Marjan Urbanč, so 25. in 26. aprila presežne delavce klicali v kadrovske službe, kjer je bila takrat tudi Jolanda Lešnik, ki jo delavci štejejo k vodstvu podjetja. Delavcem so izdajali sklepe o prenehanju delovnega razmerja in ponujali možnost prezaposlitve v hčerinsko podjetje v Dolu pri Hrastniku. Po Urbančevih besedah so jim vsiljevali v podpis tudi dogovor, da se strinjajo z odpravnino v višini ene minimalne plače – natančno 58.459 tolarjev. V tem dogovoru je najbolj sporen 3. člen, v katerem piše: "Na ta način je delodajalec v celoti poravnal plačilo odpravnine delavcu in nima do nje nikakršnih obveznosti več, delavec prav tako izjavlja, da je v celoti seznanjen z vsebino dogovora in proti delodajalcu po izplačilu odpravnine nima več nobenega zahtevka."

Slavica Mirt meni, da so bili presežni delavci, ko so jim vročevali sklepe, zmedeni in niso znali prav razmišljati. Večina odpuščenih je zato dogovor podpisala. Mirtova vsebine dogovora ni poznala. Zanj je zvedela šele od območne organizacije, ko je prizadeta za 30. april vabila na zbor v Ajdovec. Takrat je odšla na upravo in želela videti dogovor, pa se ji je direktorica čudila, češ da bi ga morala poznati. "Z upravo smo se pogovarjali o različnih možnostih, vendar se o ničemer nismo dogovorili. Razumeli smo, da odpravnin ni mogoče izplačati naenkrat in da naj bi jih izplačali v več obrokih," pojasnjuje predsednica sindikata. Kasneje je tudi zvedela, da so jo delavci 25. aprila iskali, vendar jim je bilo rečeno, da ni dosegljiva. Pravi, da je bila tega dne v podjetju do 12,10 ure. Delavci v Jutranjki so po besedah predsednice sindikata tudi slabo obveščeni. Počutje delavcev je opisala takole: "Stečaj obrata Orlica v Brežicah je nanje vplival negativno in vnema za delo se zmanjšuje. Že sredi marca je nekaj delavcev dobilo odločbe o čakanju na delo. Čeprav to ni bilo v načrtu, je sedaj že jasno, da bo za dokončanje naročil treba ob sobotah delati tudi v maju in juniju. Vzdušje je moreče, vendar to ni nastalo prek noči. Delavci smo postali bolj skromni, pripravljeni smo

Tik pred prvomajskimi prazniki je uprava Jutranjke 50 presežnim delavcem izdala sklepe o prenehanju delovnega razmerja in jim hkrati ponudila možnost prezaposlitve v hčerinsko podjetje v Dolu pri Hrastniku. Odpuščenim delavcem so v podpis ponudili tudi dogovor, da se strinjajo z 58.459 tolarji odpravnine in da do delodajalca ne bodo uveljavljali drugih zahtev. Vse to se je dogajalo v okviru programa prisilne poravnave, sodišče ga je odobrilo 28. marca. O dogajanjih v Jutranjki smo se pogovarjali s Slavico Mirt, predsednico sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije v podjetju, Marjanom Urbančem, sekretarjem območne organizacije ZSSS Posavje, in direktorico Zdenko Marčič.

tudi več razumeti, vendar to ne more trajati v nedogled. Skoraj vsi smo prestrašeni, saj v prisilni poravnavi ni nihče zaščiten, tudi invalidi in sindikalni zaupniki ne."

Na vprašanje, kakšne so plače, je predsednica sindikata odgovorila: "Kar 254 zaposlenih prejema razliko do minimalne plače. Med njimi so vsi iz prvih treh tarifnih razredov in tudi nekateri iz četrtega. Povprečna neto plača je že nekaj časa okroglih 68.000 tolarjev. S tem ni mogoče preživeti. Treba je biti umetnik, da prideš skozi. S tem je mogoče pojasniti tudi to, da so delavci v šoku večinoma podpisali ponujeni dogovor – dobili so vsaj nekaj denarja, zaradi katerega so se kasneje razjokali. Vendar tudi nam, ki še ostajamo, ne bo lepo, treba bo le delati in delati, da bi lahko preživeli."

Na vprašanje, kako lahko kot predsednica sindikata opravlja svojo funkcijo, poleg tega dela kot organizatorica priprave dela – planer terminator, je odgovorila: "Veliko se posvetujem z območno organizacijo, vodstvom sindikata v republiki, tudi s strokovnjaki iz ZSSS. Dobro sodelujem tudi s svetom delavcev in njegovo predsednico Marijo Cizelj. Vendar ko se je treba odločiti, se moram sama. Vsem delavcem smo večkrat povedali, naj takšnih dogovorov ne podpisujejo in naj bodo razsodni. Delavci žal mislijo, da so še vedno zaščiteni, kot so bili pred leti. Pravice delavcev se žal zmanjšujejo in hočejo jih še zmanjšati."

Delavci so me na zboru v Ajdovcu obsojali. Govorili so, da je Jutranjkin sindikat zatajil in da pre-

malo dela. Moje delo je razpeto med pričakovanji delavcev in zahtevami uprave. Za delavce, ki potegnejo kratko, nikoli ne narediš dovolj.

Kot primer lahko navedem še to, da smo se z upravo pogovarjali o prodaji počitniških zmogljivosti. Sedaj je vse prodano, kam je šel denar, pa ni mogoče niti vprašati."

Slavica Mirt

nja. Nanjo v prošnji vladi za izdajo mnenja o odpravninah delavcev, ki izgubijo delo v stečajih ali ob prisilnih poravnah, opozarja tudi odvetnica Mojca Breznik, z njenim mnenjem se strinjam. (Odvetnica med drugim piše: Zakonodajalec je s sprejemom novele o jamstvenem skladu uredil vrsto in obseg pravic, ki se pokrivajo iz sredstev sklada. Zakon je opredelil pravico delavca do odpravnine v odnosu do sklada, ne pa obveznost delodajalca do delavcev, te so urejene s sistemskim zakonom, to je zakonom o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji.)

Ker je naša dolžnost ohraniti zdravo jedro podjetja, odpravnine zelo težko izplačamo. V načrtu finančne reorganizacije smo zato za

Uvedbo prisilne poravnave v Jutranjki direktorica Zdenka Marčič pojasnjuje takole: "Glavni vzrok je velika izguba, leta 1999 je bilo za 340 milijonov, lani pa za 97. V podjetju so tudi kriminalisti, ki raziskujejo za 70 milijonov odpisov terjatev do Rusije, Madžarske ...

Lani smo se v Jutranjki odločili za petletni program prestrukturiranja na kadrovske, finančne, proizvodnem in tržnem področju. Ker smo računali, da bomo prodali tovarno v Brežicah, smo menili, da prisilna poravnava ne bo potrebna. Ker se je vmešala občina, se je to izjalovilo.

Tudi presežnih delavcev lani nismo načrtovali, delo je imelo vseh 700 ljudi. Vendar med glavno sezono julija in avgusta lani delavci niso zdržali hudih naporov. Takrat smo izgubili del poslovnih partnerjev.

Za prisilno poravnavo smo se odločili oktobra, šele konec marca pa jo je sodišče potrdilo. Po načrtu finančne reorganizacije bomo v enem letu odplačali 20 odstotkov neprednostnih terjatev, kar pomeni prihranek skoraj 150.000.000 tolarjev. Prednostne terjatve v višini 222 milijonov ostajajo nespremenjene."

Na vprašanje, zakaj so delavci prejeli takšne sklepe in dogovor, pa je Marčičeva odgovorila: "Program prisilne poravnave predvideva 114 presežnih delavcev, vendar jih bomo odpustili največ 80 do 90. Nekaj delavcev rešujemo tudi prek invalidskega podjetja."

Kar zadeva odpravnine, je po mojem mnenju v zakonodaji luk-

Marjan Urbanč

odpravnine predvideli le sedem milijonov tolarjev. Tako smo se odločili tudi zaradi delavcev iz tovarne v Brežicah, ki pri jamstvenem skladu niso dobili nič več.

Od 50 delavcev jih je dogovor o odpravnini podpisalo 40, trije pa so se odločili za Dol pri Hrastniku. Pritožbe delavcev bo drugostopenjska komisija obravnavala v mesecu dni."

Direktorico smo še vprašali, ali lahko zaposlenim vlije kaj upanja, da bi se nerazpoloženje v podjetju popravilo. Povedala je: "Naši ljudje so zelo nekritični in se še ne zavedajo, kako je hudo. Če bi uvedli delo v dveh izmenah, bi jih polovica ostala raje doma. Dosedaj smo na podlagi kriterijev iz zakona odpustili zlasti tiste, ki niso dosegali norm."

Do konca leta imamo dela dovolj, največ lon poslov za dobre partnerje iz Nemčije in Italije. Svojo blagovno znamko bomo poskušali prodajati tudi na nove trge, naši so že bili v Srbiji. Ključni kader v proizvodnji in prodaji smo izpopolnili."

Zdenka Marčič

Sem sem pred letom dni prišla polna entuziazma, optimist sem tudi za naprej."

Ko smo Urbanča vprašali, kakšen bo razplet dogodkov, nam je odgovoril: "Danes sem tukaj zaradi dveh delavk, ki sta podpisali sklep o prenehanju delovnega razmerja. Ker pa dogovora nista pod-

pisali, jima sklepov niso vročili. Sklepov jima niso hoteli izročiti niti na našo intervencijo. Zaradi tega se bomo najverjetneje obrnili na inšpekcijo in jo opozorili, naj prepreči nezakonito stanje. Domnevam, da se bo zadeva končala na sodišču. V območni organizaciji smo napisali 38 ugovorov delavcev na dogovor in sklepe. Na pritožbenem organu bomo skušali dokazati, da imajo delavci prav. Če tam ne bomo uspeli, bomo na sodišču pomagali vsem, ki se bodo odločili za to pot. Dogovor bomo izpodbijali s tožbo, ki bo temeljila na dokazani uporabi sile nad nemočnimi delavkami in delavci. Naših namer nič ne skrivamo, vse to smo povedali tudi direktorici."

Franček Kavčič

AZBEST UBIJA ZAHRBTNO

Varna odstranitev brizganega azbesta

Najbolj nevarno je odstranjevanje brizgane azbestne izolacije, saj je pri tem največja nevarnost sproščanja azbestnih vlaken v zrak, ki ga dihalo ljudje. V Novi Delavski enotnosti smo objavili seznam več deset stavb v Sloveniji, kjer je bil na nekatere površine za izolacijo nabrizgan azbest. Na seznamu so poleg industrijskih objektov tudi hoteli, bolnišnice in šole. Dokler je azbest varno spravljen za ometno, nevarnosti ni. Toda slej kot prej bodo potrebni gradbeni posegi. Da bi se preprečilo nenadzorovano sproščanje azbestnih vlaken, je potrebno te gradbene posege načrtovati enako previdno kot premeščanje visoko radioaktivnih snovi. Na sejmu MEGRAD v Gornji Radgoni smo si lahko ogledali film italijanskega podjetja FABRIS Edilecologia, kako varno odstraniti nabrizgano azbestno izolacijo.

Na podlagi mednarodnih konvencij smejo brizgani azbest odstranjevati zgolj gradbena podjetja, ki jim je država podelila licenco, ker so dokazala, da to znajo storiti varno za zdravje delavcev in uporabnikov prostora. Prostor, iz katerega je potrebno odstraniti nabrizgano azbestno izolacijo, je potrebno neprodušno zapreti s komoro iz plastike. Ali je komora res neprodušna, se preveri s plinskim testom: komora se napolni z dimom in opazuje, ali dim kje uhaja. Po tem testu je potrebno v komori vzpostaviti ventilacijski sistem, saj zrak ne sme iz nje. V komori mora biti podtlak, da ob odpiranju vrat zrak vanjo prodira in torej ne uhaja. Ob komori mora biti postavljena dodatna dekontaminacijska komora za odstranjeni azbest. Dekontaminacijska komora pa mora biti tudi za čiščenje delavcev, ki azbest odstranjujejo. Delo smejo opravljati zgolj šolani delavci (izučeni o varnem delu z azbestom) z opravljenim specialnim zdravstvenim pregledom. Pred začetkom del je potrebno površino, s katere se odstranjuje azbestna izolacija, prebrizgati s penetracijsko smolo, ki prepreči, da bi odstranjena azbestna vlakna lebdela v zraku. Ves odstranjeni material se takoj spravi v najlonske vreče, ki so označene, da vsebujejo azbest. S posebnimi testi je treba ves čas pregledovati, ali azbest lebdi v zraku. Po vsakem delovnem dnevu se komora mokro opere in posesa, da je prostor 100-odstotno čist. Že očiščena komora se še enkrat prebrizga, da se fiksirajo vsa morebitna preostala vlakna. Po končanih delih se objekt še enkrat preveri, ali azbesta v resnici ni več. Na koncu se odstrani komora, v kateri se je odstranjeval nabrizgani azbest. Pristojna inšpekcija po opravljenih testih lastniku objekta preda certifikat, da je iz objekta res odstranjen nabrizgani azbest. Odstranjeni azbest, obleke, v katerih so delali delavci (uporabljati morajo dihalne maske najvišje varnostne stopnje), stene komore, vodo, s katero so vsak dan izpirali komoro itd. je potrebno varno zaviti in predati specialnim podjetjem z licenco, da znajo vse te ostanke varno spraviti oziroma varno predelati.

Če se slovenska država res ne bo zmoгла usposobiti za izdajo licenc za varno odstranjevanje nabrizganega azbesta, bo najvarneje ta dela ponuditi tujim podjetjem, ki so licence pridobila v zahodnih razvitih državah. Prav gotovo pa ne sme dovoliti, da bi slovenski lastniki objektov izolacijo iz nabrizganega azbesta poceni odstranjevali na račun zdravja in življenja nepoučenih slovenskih gradbenih delavcev.

Lučka Böhlm

Vir: 14. mednarodni sejem gradbeništva in gradbenih materialov MEGRA, Gornja Radgona, posvet o azbestu, 11. april 2001

Sindikalna lista

Maj 2001

Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP
ža gospodarstvo)
SIT

Javni sektor*
(nekdanje
negospodarstvo)
SIT

Prvi del

1. Dnevnice

- cela dnevnic		
(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	4.156,00
- polovična dnevnic		
(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	2.077,00
- znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.447,00

2. Kilometrina (od 2. 11. 2000 dalje)	52,80	52,80
(od 14. 11. 2000 dalje)	49,86	49,86
(od 23. 1. 2001 dalje)	51,24	51,24
(od 6. 2. 2001 dalje)	51,90	51,90
(od 20. 2. 2001 dalje)	52,83	52,83
(od 5. 3. 2001 dalje)	52,26	52,26
(od 20. 3. 2001 dalje)	51,72	51,72
(od 3. 4. 2001 dalje)	52,83	52,83
(od 18. 4. 2001 dalje)	55,23	55,23
(od 3. 5. 2001 dalje)	56,97	56,97

3. Ločeno življenje*	83.313,00	60.671,00
-----------------------------	-----------	-----------

4. Prenočilnice – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec

5. Regres za prehrano (od 1. 1. 2001)		
- po SKPGD (na delovni dan)	602,00	602,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade

- po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
- za 10 let	60.518,00	51.005,00
- za 20 let	90.777,00	76.507,00
- za 30 let	121.036,00	102.009,00

2. Odpravnina ob upokojitvi	416.564,00	613.500,00
oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodnejše		oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodnejše

3. Solidarnostne pomoči*

- po SKPD – ob smrti delavca	124.969,00	102.009,00
- ob smrti v ožji družini	62.485,00	-

4. Minimalna plača (od 1. 1. 2001)	84.418,00	84.418,00
---	-----------	-----------

5. Zajamčena plača (od 1. 1. 2001)	44.367,00	44.367,00
---	-----------	-----------

6. Regres za letni dopust

- najmanj	117.298,00	117.298,00
- ali največ	143.150,00	

(70 % povprečne slovenske plače)

* 1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).
2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

Konferenca vrtcev Sindikata VIR

Odločno proti izločitvi vrtcev iz kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja

Konferenca vrtcev Sindikata VIR je na sestanku v Domu sindikatov 25. aprila ostro obsodila pobude nekaterih občin, naj se vrtci izvzamejo iz kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja. Konferenca je sprejela stališče, da je treba zaradi zaščite in pomena pogojev za delovanje vrtcev uveljaviti metodologijo za izračun cene programov v vrtcih, ki jo je na podlagi zakona o vrtcih pripravilo resorsko ministrstvo. Probleme, ki jih nekatere občine imajo pri financiranju dejavnosti predšolske vzgoje, pa je treba sistem-

sko urediti v okviru financiranja lokalnih skupnosti.

Konferenca je obravnavala tudi problematiko v zvezi z izvajanjem zakona o vrtcih in uvajanjem novega kurikuluma in pri tem ministrstvo za šolstvo in šport opozorila na neustrezen položaj pomočnic vzgojiteljic, za katere bo predlagala pripravo novega modela napredovanja

Konferenca je ponovno izpostavila tudi problem neustreznega vrednotenja nepedagoških delavcev. Sprejela je zahtevo, naj se za njihova delovna mesta izdela enotni opis del in nalog, iz katerega bo razvidna zahtevnost njihovega dela.

V razpravi je bilo slišati, da so največji problem občine, ki nočejo upoštevati sprejetih predpisov o financiranju vrtcev. Ker občine vrtce financirajo na podlagi indeksacije, je večina vrtcev zelo revnih in imajo denar le za plače, materialnih stroškov pa ne morejo pokrivati. Velika večina vrtcev tudi ni-

ma možnosti posodabljanja. Usoda vrtcev je marsikje odvisna od dobre volje županov in občinskih svetnikov. Vrtci so namreč kar veliki porabniki občinskih proračunov in zato marsikje mislijo, da lahko največ prihranijo prav pri njih. Starši za bivanje in oskrbo otrok v vrtcih pokrijejo le 81 odstotkov stroškov, vse drugo pokrije občinski proračun.

Kot je dejala Antica Debeljak, predsednica Sindikata Vir, bo moralo šolsko ministrstvo stopiti na prste lokalnim mogočnejšem in uveljaviti enotno metodologijo financiranja vrtcev. Marko Milič iz Ljutomera je opozoril, da nekateri občinski uradniki preverjajo celo to, ali so delavci v vrtcih utemeljeno dobili naziv mentorja. Udeleženci konference so tudi menili, da bi za vrtce morali veljati enaki načini financiranja, kot veljajo za šole.

Konferenca je razpravljala tudi o presežnih delavcih v vrtcih. Čeprav so napovedi ravnateljcev kazale na kar 240 presežkov do leta 2003, je problem manjši, ker vrtci na obnavljajo delovnih razmerij za določen čas. Več problemov bo verjetno le pri tehničnih delavcih.

Število oddelkov v vrtcih se občutneje zmanjšuje le v Mariboru, drugje manj. Sindikat bo po besedah Bojana Hribarja, sekretarja, vztrajal, da se število presežnih delavcev zmanjša na minimum. Postopki njihovega reševanja pa morajo biti skladni s kolektivno pogodbo dejavnosti.

F. K.

Konferenca je ugotovila, da presežnih delavcev ni toliko, kot so napovedovali ravnatelji.

Vseživljenjsko učenje in socialni dialog

Evropski sklad za usposabljanje iz Torina (ustanovitelji so udeleženci socialnega dialoga na ravni Evropske unije) in Švedska, predsedujoča država članica EU, sta od 23. do 25. aprila v Malmöju organizirala konferenco o vseživljenjskem učenju in socialnem dialogu. Na konferenci so predstavniki socialnih partnerjev in državnih organov vseh 13 držav kandidatki za članstvo v EU razpravljali o memorandumu o vseživljenjskem učenju, ki ga je pripravila Evropska komisija.

Memorandum pomeni uveljavljanje ključkov Evropskega sveta v Lizboni, ki je vseživljenjsko učenje umestil za spremljevalca preoblikovanja gospodarstva in družbe na podlagi znanja. Vseživljenjsko učenje je po evropski strategiji zaposlovanja namenska in stalna aktivnost za izboljšanje znanja in usposobljenosti. Namen memoranduma je tudi začeti vseevropsko razpravo o strategiji uveljavljanja vseživljenjskega učenja na vseh ravneh

(posameznika in institucij) ter v vseh delih javnega in zasebnega življenja.

Iz ust odraslih udeležencev izobraževanja in usposabljanja ter od dijakov, udeležencev nadaljevalnega poklicnega izobraževanja, smo slišali njihove praktične izkušnje. Spoznali smo tudi dijake begunce iz Bosne, ki so se učili švedščino in videli možnost vstopa na univerzo. Spoznavali smo tudi odrasle dijake iz Finske, Španije, Poljske, Kameruna, ki so bili stari od 35 do 45 let.

Name je izreden vtis naredila obvezna sestavina njihovega izobraževanja in usposabljanja – socialne veščine. Pri tem se učijo svojih državljanjskih pravic in kako jih uresničevati, učijo se o sindikatih, združenjih delodajalcev, kolektivnih pogodbah, sistemu socialnega partnerstva, kako komunicirati z delodajalcem in s svojimi sodelavci. Učijo se tudi, kako biti pri delu uspešnejši, kako izražati svoje interese in želje, ne da bi pri tem prišli v spore.

Takšne veščine so v prid vsem, posamezniku, delodajalcu, družini in družbi.

Sodelovala sem v delovni skupini, ki je obravnavala spodbujanje vlaganj v vseživljenjsko učenje. Ideja o zavarovanju za izobraževanje, ki jo skleneta delodajalec in delavec z namenom, da krije stroške usposabljanja, je vredna zanimanja. Na ta način sta motivirana in stimulirana oba, delavec in delodajalec. Takšna zavarovanja sklepa švedska zavarovalnica Skandia.

V razpravi je bil izpostavljen problem možnosti usposabljanja delavcev brez izobrazbe oz. ustrezne usposobljenosti, ki imajo praviloma nizke plače. Nekateri so se zavzemali, da bi država in delodajalci v celoti nosili breme usposabljanja. Ideja o individualnih računih za učenje se je zdela vsem izredno zanimiva, ki bi jo kazalo poglobljeno proučiti v različnih okoljih.

Konferenca je razkrila razlike med državami, dala pa je kar nekaj idej o tem, kako naprej. Predvsem pa je vseživljenjsko učenje približala tudi delodajalcem in sindikatom, ki marsikdaj ne uvidijo velikanskega pomena izobraževanja in usposabljanja za posameznike, podjetja in družbo.

Metka Rokсандić

Konferenca območne organizacije ZSSS v Pomurju

Sindikati ne smejo popustiti pritiskom delodajalcev

Pred prvomajskimi prazniki je konferenca območne organizacije ZSSS za Pomurje pretresla probleme, s katerimi se ta čas spopadajo Svobodni sindikati. Obravnavala in sprejela je tudi poslovno poročilo območne organizacije za leto 2000. Prihodnji mesec bo območna organizacija sklicala še problemsko konferenco o gospodarskih razmerah in plačni politiki v Pomurju, na katero bodo povabili tudi predstavnike gospodarske zbornice, lokalne skupnosti, delodajalskih organizacij, meddržerje v večjih podjetjih ...

Dušan Semolič je uvodoma opozoril na predlog zakona o delovnih razmerjih, ki je pred drugim branjem v državnem zboru. "Za nami je veliko razprav, ki niso bile lahke, saj so se v tem času menjali trije ministri za delo, vendar pa do zaključnih pogajanj o odprtih vprašanjih še ni prišlo," je dejal.

Po Semoličevih besedah mora novi zakon o delovnih razmerjih ščititi šibkejšo, to pa so delodajalci. Zato je treba čim več pravic zapisati v zakon, kar bo delavcem zagotovilo večjo varnost, kot če bi bile iste pravice zapisane v kolektivnih pogodbah, ki jih delodajalci in sindikati sklepajo prostovoljno.

Za delavce je izjemno pomembno, kdaj jih lahko delodajalec odpusti. Za sindikate niso sporni krivdni razlogi in poslovni razlogi (zakon mora delavcu, ki ga je delodajalec odpustil iz poslovnih razlogov, zagotoviti, da bo imel leto dni prednost pri zaposlovanju pri istem delodajalcu, če bo ta začel ponovno zaposlovati). Popolnoma nesprejemljivi pa so za sindikate osebni razlogi za odpuščanje delavcev, saj ob nerazvitosti naše pravne države omogočajo preveč zlorab. Zavzel se je za najmanj petmesečni odpovedni rok in ne za trimesečnega, kakor predlagajo delodajalci. Če si številni poslanci in bivši ministri kljub vsem svojim zvezam ne morejo leto dni po izteku mandata najti zaposlitve, kako naj si jo v treh mesecih najde delavec?

Semolič je posebej poudaril, da sindikati ne bodo pristali na predlog, po katerem 30-minutnega odmora za malico naj ne bi več steli v delovni čas. Čeprav delodajalci obljublajo, da ob skrajšanju tedenskega delovnega časa na 37,5 ure ne bi prišlo do znižanja plač, bi po Semoličevih besedah to slej kot prej privedlo do povečanja norm, zmanjšanja različnih dodatkov in posledično znižanja plač. Res je, da v večini držav v Evropski uniji časa za malico ne štejejo v delovni čas, nekateri, denimo Francozi, pa ga štejejo. Res pa je tudi, da imajo delavci v večini razvitih držav v Evropi nekatere pravice, ki jih delavci pri nas nimajo.

Določene pravice samo za člane sindikatov

Semolič je spregovoril tudi o predlogu zakona o kolektivnih pogodbah, ki so ga sindikati v

preteklosti večkrat zahtevali. Zakon je pomemben za sindikate, ker naj bi nekatere pravice dajal samo članom sindikatov, ki so z delodajalci sklenili kolektivne pogodbe. Zdaj uživajo vse pravice, ki so si jih s pomočjo svojih članov in njihovo članarino izborili sindikati, tudi nečlani. Prav tako zdaj uživajo vse pravice iz kolektivnih pogodb in socialnih sporazumov tudi člani tistih sindikatov, ki niso bili pripravljene podpisati določenega dokumenta, češ da ni dober. Tako so lahko v preteklosti nekateri sindikati samo kritizirali, hkrati pa so uživali rezultate, ki so jih izborili drugi sindikati. Poslej naj bi določene pravice uživali samo člani tistega sindikata, ki bo sporazum ali kolektivno pogodbo izbral in podpisal. Pri zakonu o kolektivnih pogodbah pa bo treba po Semoličevih besedah paziti, da se vanj ne bi prikradla določila, ki bi škodovala sindikatom. Še posebej pa bi moral zakon urediti vprašanje reprezentativnosti delodajalskih organizacij in še nekatera konkretna vprašanja.

Semolič je govoril tudi o predlogu zakona o javnih uslužbencih, o aneksu k dogovoru o politiki plač za obdobje 1999 do 2001, o evropski formuli rasti plač (rasle naj bi v skladu z rastjo inflacije in rastjo bruto družbenega proizvoda ali

nesprejemljivo. Po Šipoševem mnenju bi vlada morala spoštovati tisto, kar je med vlado in sindikatom že bilo dogovorjeno, ne glede na to, kdo je takrat sedel v vladi in kdo v sindikatih.

Tudi predsednik Sinlesa **Danilo Vedlin** je opozoril, da so sindikalna stališča v zvezi z zakonom o delovnih razmerjih enaka od leta 1999, vladna stran pa jih kar naprej spreminja, saj daje amandmaje na svoja stališča in predloge. V takšnih razmerah se je zelo težko pogajati.

Jože Jug iz Cestnega podjetja Murska Sobota je menil, da bi morale tako kot v državah Evropske unije tudi pri nas plače rasti 100-odstotno v skladu z inflacijo. Po njegovih besedah imajo pri nas menedžerji že evropske plače, zato bi bilo prav, da tudi rast delavskih plač uskladiamo s praksami v Evropski uniji. "Če imajo menedžerji evropske plače, si tudi delavci zaslužimo evropske!" je dejal Jug.

Po mnenju **Tomislava Kneza** iz Avtobusnega prometa Murska Sobota pa bi bilo prav, če bi tudi nečlani sindikata plačevali 50-odstotno članarino sindikatu, saj uživajo vse plodove njegovega dela. Danes marsikdaj sindikalne podružnice v podjetjih najbolj kritizirajo nečlani, čeprav sami nič ne storijo za delavce.

Bodo potrebne bolj radikalne oblike sindikalnega boja?

Sekretar v območni organizaciji ZSSS v Pomurju **Marko Milič** je prepričan, da sindikati v pogajanjih o predlogu novega zakona o delovnih razmerjih ne bi smeli preveč popuščati. Po njegovih besedah morajo sindikati dosledno briniti minimalne zahteve, ki so bile sprejete na sindikalnih organih. Če njihove zahteve ne bodo naletele na plodna tla, pa je po Miličevih besedah treba zaostri metode sindikalnega boja.

Razpravo o aktualnih nalogah ZSSS so udeleženci konference sklenili z ugotovitvijo, da bo treba boj in pogajanja za delavske pravice nadaljevati. Pogajanja morajo biti, kakor je dejal Semolič, preudarna, sindikati pa od svojih minimalnih zahtev ne smejo odstopati. Če bo potrebno, bodo morali sindikati poseči po bolj radikalnih oblikah sindikalnega boja – pri tem pa morajo Svobodni sindikati slediti svoji dosedanji praksi in uresničiti, kar bodo napovedali.

Udeleženci seje so spregovorili tudi o neurejenem financiranju znotraj ZSSS. Rešitev bodo poskušali najti na konferenci ZSSS, ki bo obravnavala to problematiko. Če do rešitve ne bo prišlo, pa se bo konferenca območne organizacije ZSSS v Pomurju še pred počitnicami sestala na izredni seji ter sprejela ustrezne sklepe.

Na konferenci so spregovorili tudi o težavah, ki pestijo delavce v Pomurju zaradi izredno slabih gospodarskih razmer. Območna organizacija bo že naslednji mesec sklicala problemsko konferenco o gospodarskih razmerah in plačni politiki v Pomurju. Člani konference območne organizacije so obravnavali in sprejeli tudi poslovno poročilo za leto 2000 ter poročilo nadzornega odbora območne organizacije. Na pripravljeno gradivo ni bilo pripomb, člani konference pa so ugotovili, da so pristojni v območni organizaciji poslovali skrbno in varčno.

T. K.

Dušan Semolič in Danilo Šipoš

rastjo produktivnosti dela – pri nas bi veljalo upoštevati produktivnost na ravni države) in še o nekaterih aktualnih vprašanjih.

Semolič je pojasnil tudi idejo o združevanju sindikatov dejavnosti v štiri močne sindikate v ZSSS, v katerih bi prišlo do koncentracije znanja in kapitala. Pred tem pa bi veljalo spremeniti tudi zakonodajo, ki združevanju in krepitvi sindikatov ni naklonjena.

V razpravi je sekretar območne organizacije ZSSS v Pomurju **Danilo Šipoš** dejal, da je sedanja vlada v razpravi o predlogu novega zakona o delovnih razmerjih ponovno odprla nekatera poglavja, v zvezi s katerimi sta vlada in sindikat v preteklosti že uskladila stališča. Zdi se, da se z vsako novo vlado in vsakim novim ministrom pogajanja o predlogu zakona začnejo znova, kar je

PRAVNI NAŠVETI

Piše: Lidija Jerkič,
univ. dipl. iur.

Pravica do odpravnine ob prisilni poravnavi ali stečaju

Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji, sprejet leta 1993, je v 51. členu določil, da imajo delavci, ki jim preneha delovno razmerje v postopku prisilne poravnave, enake pravice kot delavci, ki jim preneha delovno razmerje zaradi stečajnega postopka. Pravice obojih naj bi uredil poseben zakon. Ustavno sodišče je leto dni kasneje odločilo, da ta člen ni v skladu z ustavo, ker zakonodajalec ni uredil pravic teh delavcev s posebnim zakonom, in državnemu zboru naložilo, naj tak zakon sprejme, in sicer z veljavnostjo za nazaj. Ker državni zbor takega zakona v šestih mesecih ni sprejel, je ustavno sodišče odločilo, da se 51. člen

ne uporablja do sprejema zakona, ki bo urejal pravice delavcev, ki jim je prenehalo delovno razmerje zaradi stečaja ali prisilne poravnave. Posebni zakon – Zakon o Jamstvenem skladu Republike Slovenije – je bil sprejet leta 1997. Istega leta sta bila spremenjena tudi 51. in 160. člena Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji. Namesto da bi spremembe zakonodaje rešile spore v zvezi s pravico do odpravnine, so stečajni upravitelji prenehali priznavati delavcem pravico do odpravnine. Kljub mnenjem ministrstva za delo, družino in socialne zadeve in ministrstva za pravosodje, iz katerih je bilo razvidno, da delavcem odpravnine pripadajo, se je sodna praksa opredelila, da delavcem, ki jim je delovno razmerje prenehalo zaradi stečaja ali prisilne poravnave, odpravnina ne pripada. Niti v stečajnem zakonu niti v zakonu o jamstvenem skladu ta pravica namreč ni bila zapisana. Prvi je določal le, katere terjatve se poravnava-jo kot stroški stečajnega postopka (med drugim tudi odpravnine), drugi pa vrsto in obseg sredstev, ki se pokrivajo iz sklada.

Šele z 19. členom Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Jamstvenem skladu RS (Ur. l. RS št. 53/99 z dne 2. 7. 1999) so bile odpravljene dileme o odpravnini. Ta zakon določa, da

imajo delavci do sprejetja novega zakona o delovnih razmerjih pravico do odpravnine v višini in pod pogoji, kot jo imajo delavci, ki jim je prenehalo delovno razmerje zaradi nujnih operativnih razlogov po zakonu o delovnih razmerjih. Sprememba velja od 3. 7. 1999. Po tem datumu tudi sodna praksa priznava odpravnino. Delavcem torej pripada odpravnina v višini najmanj polovice delavčeve povprečne plače v zadnjih treh mesecih za vsako leto dela v organizaciji oziroma pri delodajalcu. Odpravnina je v celoti obveznost delodajalca. Jamstveni sklad izplačuje odpravnine v višini ene minimalne plače (namesto delodajalca, od katerega potem zahteva povračilo). Razliko morebitno neizplačane odpravnine delavec uveljavlja v postopku stečaja ali prisilne poravnave.

V zvezi z odpravninami pa se postavlja še dodatno vprašanje. Ustavno sodišče je leta 1994 naložilo državnemu zboru, naj sprejme poseben zakon, s katerim bo uredil pravice delavcev za nazaj (torej od sprejema zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji). Državni zbor je s spremembo zakona leta 1999 uredil pravico do odpravnine le za naprej in s tem kršil odločitev ustavnega sodišča. SKEI je v zvezi s tem že sprejel pobudo za presojo ustavnosti določbe tega zakona.

Vodovnik piše ministrici Tei Petrin

Albert Vodovnik je ministrici za gospodarstvo Tei Petrin poslal odprto pismo v zvezi s privatizacijo Slovenskih železarn. V njem oporeka mnenju, da je privatizacija mogoča le prek sedanjega holdinga. EU od nas ne zahteva, da se sedanje družbe v lasti države prodajo zasebnim lastnikom, in ne predpisuje lastniške strukture. EU zahteva le to, da država s subvencijami po letu 2001 ne spodbuja več kon-

kurenčnosti naših jeklarov. Vodovnik meni, da bi bilo treba sklicati izredno skupščino Slovenskih železarn in na njej zamenjati sedanjo upravo. Ta bi morala delovati usklajeno z ministrstvom za gospodarstvo, ne pa mu nasprotovati. Nova uprava naj bi izpeljala privatizacijo posameznih družb in likvidirala holding, ki po opravljeni privatizaciji ne bo več potreben.

Besedilo listine z naslovom Pomembnejši razlogi za privatizacijo Slovenskih železarn v okviru sedanjega holdinga kažejo, pravi Vodovnik v pismu, na hotenje, da bi holding čim dlje živel na račun države, čeprav povzroča propadanje jeklarskih okolij. Vodovnik zaključuje, da bo po scenariju v sporni listini propadlo 10.000 delovnih mest. Kljub prodaji premoženja in izgubi jeklarsstva bo ustvarjen velik javni dolg, ki ga bo morala pokriti država.

Povzel: FK

Reinhard Kuhlmann, generalni sekretar Evropske zveze kovinarjev (EMF), in njegov sodelavec Hardy Koch, odgovoren za sodelovanje s sindikati nečlanici EU, sta pred prvomajskimi prazniki obiskala SKEI. Z Albertom Vodovnikom in Lidijo Jerkič, sodeloval pa je tudi Dušan Semolič, sta se pogovarjala o gospodarskih in političnih razmerah v Sloveniji. Posebej sta se zanimala za organiziranost SKEI in vlogo sindikatov v naši družbi. Govorili so tudi o sindikatih v jugovzhodni Evropi, za katere bo SKEI skupaj z EMF prihodnje leto organiziral posebno konferenco.

NAJ SE VE ...

Delodajalec mora zagotoviti zdravstvene preglede sluha delavcev, ki so pri delu izpostavljeni škodljivemu hrupu. Zdravstveni pregledi se delijo na predhodne, obdobje in usmerjene obdobje preglede. Zdravstvene preglede sme opravljati zgolj pooblaščen zdravnik. Na zdravstvenem pregledu je treba najprej ugotoviti, ali delavec ima kakšno bolezen, zaradi katere v hrupu sploh ne sme delati. Zdravstveni pregled pa mora obsegati še pregled ušes, nosa in žrela. Potrebno je akumetrično določiti sluh in audiometrično določiti slušni prag za čiste tone po zračni in kostni poti. Na zdravstvenem pregledu je potrebno delavcu svetovati o namenu in načinu uporabe protihrupne osebne varovalne opreme ter o preventivnih ukrepih, s katerimi se zavaruje sluh.

Vir: Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti hrupu pri delu (Uradni list RS, št. 7/2001), ki velja od 16. 2. 2001 in katerega zahteve morajo delodajalci izpolniti najkasneje do 16. oktobra 2001. Delodajalci pa morajo najkasneje do 31. 12. 2005 od drugih razmerjajo delovna mesta, na katerih dnevna izpostavljenost hrupu presega 90 dB(A) oziroma konična raven 140 dB(C).

Sindikat delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije

Razpis

Ob dnevu gradbincev in 125-letnici cementarne Trbovlje razpisujeta komisija za šport in sindikat Cementarne Trbovlje

50. letne športne igre gradbincev Slovenije, in sicer 9. junija 2001 v Trbovljah.

Igre bodo sestavljale te panoge:

1. šah, moške ekipe (4 tekmovalci in 2 rezervi), čas igranja 10 minut;
2. namizni tenis, moške ekipe (3 igralci) po sistemu Swithling cub in ženske ekipe (2 igralci) po sistemu Carbillen cub;
3. kegljanje, moški borbene igre 6 x 3 (6 mož), ekipno ženske 4 x 50 lučajev;
4. streljanje, ekipno moški (3 strelci), ekipno ženske (2 strelci);
5. balinanje, moški ekipno (4 tekmovalci z dvema krogla);
6. odbojka, moške in ženske ekipe (6 igralcev in 2 rezervi);
7. mali nogomet, 6 igralcev (5 + 1), dve rezervi + vratar;
8. tenis, moški in ženske posamezno, po kategorijah: A – do 35 let, B – od 35 do 45 let, C – od 45 do 55 let, D – nad 55 let;
9. košarka, moške in ženske ekipe po pravilih KZS (5 igralcev in 5 rezerv), 2 x 10 minut igre.

Tekmovanja v posameznih panogah bodo, če se bodo zanje prijave najmanj štiri ekipe ali posamezniki.

Stroški organizacije in tehnične izvedbe bremenijo udeležence (štartnina).

Podrobne informacije bodo vodje ekip prejeli pri organizacijskem odboru iger.

Prijave pošljite do 15. maja 2001 na naslov: Sindikat delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana (tel./faks 01/231 2460, tel. 01/434 12 20).

Športni pozdrav!

Anton Prišel, predsednik komisije za šport
Miodrag Popovič, predsednik SDGD Slovenije
Jernej Jeršan, sekretar SDGD

SLOVENIJA V EVROPSKI UNIJI

Vse kar mora vedeti Slovenec – jutrišnji državljani EU

Zakaj je 9. maj dan Evrope?

Odgovor: Francoski zunanji minister Robert Schuman je 9. maja 1950 svetovni javnosti predstavil predlog o uskladitvi obnovitvenega procesa premožnosti in jeklarske industrije Francije in Nemčije, ki so ju močno prizadele vojne vihre. Predlagal je, naj se francoska in nemška proizvodnja premožnosti in jeklarske industrije, ki je bila v tistem času temelj vojaške moči, povežeta v okviru naddržavne upravljalne organizacije, v katero bi se lahko vključile tudi druge države. Avtor zamisli je bil znani pogajalec in mirovnik Jean Monnet, ki se ga še danes spominjajo kot očeta Evrope. Na to francosko pobudo so se odzvale Nemčija, Italija, Nizozemska, Belgija in Luksemburg ter aprila 1951 podpisale pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti za premož in jeklo. Ta je bila prva predhodnica današnje Evropske unije. Zato je bil leta 1985 na vrhovnem srečanju v Milanu sprejet sklep o praznovanju 9. maja kot dneva Evrope.

Vir: publikacija Urada vlade za informiranje

Razpis 14. slikarske kolonije gradbenih delavcev Slovenije

Letošnja slikarska kolonija bo 1. in 2. junija na Soriški planini. Vanjo se lahko prijavijo zaposleni v gradbenih podjetjih.

Stroške kolonije bosta krila Vegrad, d. d., in republiški odbor SDGD Slovenije. Likovna dela bodo ob praznovanju dneva gradbincev razstavljeni v Domu sindikatov v Ljubljani.

Prijave sprejema Alenka Gregorčič, Vegrad, Prešernova 9a, 3320 Velenje. Za informacije kličite Jožico Pantner, tel. 03/897 41 61.

Pohod ZSSS na Nanos v soboto, 26. maja

Kot nam je povedal Dušan Semolič, bo ZSSS tudi letos organizirala pohod na Nanos. Planinci se bomo zbrali v soboto, 26. maja, na Razdrtju najkasneje do 9. ure. Tudi letos nas bodo na poti spremljali gorski vodniki. Hoje navzgor je za dobro uro. Hrana in pijača iz nahrbtnika ali v koči Janka Premrla Vojka na Nanosu.

DELAVSKA HRANILNICA d. d.
LJUBLJANA, Dalmatinova 4

VABIMO VAS, DA ODPRETE ŽIRO RAČUN V DELAVSKI HRANILNICI

Naše prednosti:

- ne zaračunavamo vam stroškov odprtja in vodenja računa,
- cene storitev plačilnega prometa so nižje od ponudbe bank in jih prilagajamo Vašim plačilnim zmožnostim,
- oblikovanje plačilnih nalogov in spremljanje plačilnega prometa smo organizirali enako kot bančno okolje, vključno z elektronskim poslovanjem,
- skrbimo za ohranjanje realne vrednosti in donosnost Vaših sredstev,
- omogočamo Vam najemanje različnih ugodnih kreditov in negativno stanje računa,
- poslovanje z gotovino smo prilagodili Vašim potrebam, vključno s poslovanjem s hranilnimi knjižicami,
- z odprtjem računa v hranilnici bodo vse finančne storitve za Vas opravljene na enem mestu.

PONUJAMO VAM TUDI RAČUNOVODSKI SERVIS

Sindikati so pravne osebe zasebnega prava, zato morajo imeti:

- svoje finančno poslovanje urejeno, skladno z zahtevami slovenskih računovodskih standardov in zakonom o računovodstvu,
- ažurno in strokovno pravilno urejene in usklajene računovodske evidence,
- pravilno izkazovana denarna sredstva v blagajni in na računih,
- pravilno vodene poslovne knjige in sestavljene letne računovodske izkaze v skladu s standardi.

To strokovno delo Vam po ceni, ki bo prilagojena Vašim finančnim zmožnostim, lahko opravljamo v hčerinski družbi Delavske hranilnice, DH Storitve d. o. o.

Pokličite nas, Delavska hranilnica Vam ponuja varčevanje, kreditiranje, vodenje računa in plačilnega prometa, računovodske storitve in celoten finančni servis na enem mestu.

Naš telefon: 01 3000 200, 02 234 30 30.

UPRAVA HRANILNICE

Humoreska

"Madonca, ali ste videli Matijo, kako se ga je na prvomajskem srečanju našingal," je pred dnevi pri malici v naši tovarniški menzi dejal rezkar Vili. "Toliko si ga je nalil pod kapo, da so ga noge komaj nosile!"

"Oh, saj ni bil edini," je komentirala kuharica Špela. "Tokrat vas dedcev niti ne smem preveč šinfati, ker smo si ga na prvomajskem srečanju tudi ženske pošteno privoščile. Sindikat je poskrbel za tako primerne cene jedalčice in pijače, da bi bilo človeku kar žal, če si ne bi privoščil česa za pod in česa za na zob."

"Čakajte, čakajte!" je vzkliknil skladiščnik

Iz dnevnika delavca Jožeta

Delavci

Rudi. "Koga praviš, da si videl okajenega na prvomajskem srečanju, Vili?"

"Matijo," je odvrnil Vili. "Saj ga moraš poznati."

"Ali je to tisti, ki je večasih delal v naši orodjarni?" je zanimalo Rudija.

"Seveda, kdo pa drug?" je odvrnil Vili.

"Neverjetno, da je ta Matija začel spet hoditi na prvomajska delavska srečanja," se je zarežal Rudi. "V času socializma, ko je bilo to moderno, se je sicer razkazoval na vsaki prvomajski proslavi. Verjetno je računal, da se bo tako lažje dokopal do kakšne občinske službe. Odkar smo ponovno uvedli kapitalizem, pa se je prvomajskih srečanj izogibal kot hudič križa, češ da bo on postal veliki menedžer in podjetnik, ki ne spada med delavske rajo. Očitno njegovim poslom ne kaže najbolje in se je že začel pripravljati, da se bo vrnil v delavski razred!"

"Ali še nisi slišal, da je Matiji propadla njegova d. o. o., ki resnici na ljubo tudi nikoli ni kaj pametnega proizvajala, pač pa jo je nad vodo držal samo šverc komerc," je dejal Vili. "Matija se zato nič ne pripravlja na vrnitev med delavske rajo, kajti on je zdaj že delavec. In to brezposeln!"

"Sicer pa Matija ni edini, ki se je vrnil med delavce in na prvomajska srečanja," se je zahihitala Sonja iz računovodstva. "Na prvomajskem srečanju sem po dolgih letih videla tudi Romana z ženo. To je tisti Roman, ki je pred desetletjem ustanovil d. o. o., ki se je ukvarjala s preprodajo izdelkov podjetja, v katerem je Roman večasih delal. Odkar je omenjeno podjetje olastninjeno, Romanova firma nima več kaj početi. Zato se je moral ponovno zaposliti in zahajati na prvomajska srečanja."

"Tudi moj sosed, ki se je desetletje ustil, da bo postal kapitalist, se je sprizajnil s tem, da bo ostal delavec," je smeje dajal mizar Tone.

"Tako sva po desetih letih ponovno skupaj šla na prvomajsko srečanje, kjer sva vztrajala – reci in piši – do 2. maja. Moj sosed je bil nad razpoloženjem, ki je vladalo na srečanju, več kot navdušen. Ko je imel nekaj kozarcev pod kapo, je nenehno ponavljal, da je končno zopet našel svoje korenine."

"Ej, fantje! Takšnih, ki so ponovno našli svoje korenine, je iz leta v leto več," je dejala Špela. "Mnogi so pričakovali, da bodo živeli tako kot največji bogataši v Evropski uniji in Ameriki in da jim ne bo treba nikoli več nič delati. Skoraj vsi, razen redkih izjem, so takrat hoteli postati podjetniki ali menedžerji, zato so zviška gledali na delavske rajo. Bili so prepričani, da bodo sami kmalu veliki kapitalisti. Zdaj, ko so spoznali, da ni tako lahko postati kapitalist, kot so si mislili, pa se s sklonjeno glavo vračajo v delavske vrste."

"Uf, teh časov se odlično spomnim!" je dejal Rudi. "Na prvomajskih srečanjih na začetku devetdesetih let se je poleg sindikalnih funkcionarjev in zaupnikov zbralo samo nekaj sto delavcev. Takrat so mnogi, ki so sanjarili o tem, kako veliki kapitalisti bodo, podcenjujoče gledali na nas – češ, poglejte jih, kakšni tepčki so, saj ne znajo nič drugega kot delati. Zdaj pa je takšnih, ki so spoznali, da je časovi živi od svojega dela, čedalje več. Letos se nas je na prvomajskem srečanju zbralo že več kot pet tisoč, da o tem, kako se povečuje zanimanje za članstvo v sindikatu, niti ne govorim."

"Samo to me zanima, kdaj bomo na prvomajskem srečanju po mnogih letih ponovno videli našega direktorja?" se je zahihitala Sonja.

"Če bi bil pameten, bi prišel že letos," je dejal Vili. "Ko bodo naše podjetje kupili tujci, za kar se že zanimajo, tako in tako ne bo več direktor. Vesel bo lahko, če ga bodo novi lastniki zaposlili kje v komerciali, saj za opravljanje bolj odgovornih del nima niti ustrezne izobrazbe."

"Ja, ja, tako je to fantje," je zamišljeno dejal strugar Lojze. "Ko smo v Sloveniji uvedli kapitalizem, je velika večina ljudi mislila, da bomo pri nas imeli takšen kapitalizem, v katerem bomo vsi kapitalisti in vsi živeli brez dela. Očitno pa bomo pri nas imeli takšen kapitalizem, kjer bomo skoraj vsi delavci in kjer se bomo morali vsi preživljati s hudičevim trdim in slabo plačanim delom, kapitalistov pa bo samo za peščico!"

"To pa ne bo držalo!" se je v pogovor odrezavo vključila praktikantka Suzana. "Kot mlada diplomirana ekonomistka vam lahko povem, da bomo imeli pri nas kapitalizem brez kapitalistov!"

"Kako to misliš?" smo začudeno povprašali vsi v en glas.

"Pri nas bo pač tako, da bomo prej kot slej vsi državljani Slovenije delojemalci, kapitalisti pa bodo tujci, ki bodo poceni pokupili naša podjetja!"

no pismo. Ko ga odpre, najde v njem račun za znesek, kot ga je prejel za pregriznjeno žogo. Na njem je pisalo – račun za pravno svetovanje.

Poroka

Zdravnik pove pacientki, da ima hudo in neozdravljivo bolezen, zaradi česar bo v živela največ le še tri mesece.

Ta ga vpraša, ali lahko kaj naredi proti temu.

Bližnji sorodniki

"Gospod, zakaj pa ste prišli ravno na policijo povedat, da leži na robu gozda crknjen osel. Mar mislite, da ga bomo mi pokopali?"

"To ne! Jaz sem samo začutil dolžnost, da z njegovo smrtjo seznanim bližnje sorodnike, zdaj pa vi naredite, kar hočete!"

Divji petelin

"Gospod natak, prosim, prinesite mi porcijo divjega petelina."

"Divjega petelina, žal, nimamo. Lahko pa vam prinesem bedro domačega petelina, ki je podijval vedno, kadar je videl človeka s takšno rdečo strajco, kot jo imate vi!"

Ravnovesje

"V naši družbi vlada pravo naravno ravnovesje?"

"Kako to misliš?"

"Če kdo obogati, postanejo drugi revni."

Ata

"Mama, kdo čuva hišo?"

"Policija, sinko!"

"Od kod dobivamo hrano?"

"Od kmetov!!"

"Od kod pridejo otroci?"

"Štorklja jih prinese!"

"Mamica, zakaj pa potem midva sploh potrebujeva atija?"

"Zato, da so lahko štorklja umetno oplodili!"

Skrbna žena

"Ali ti žena redno čisti obleko?"

"Ne, samo žepe!"

Perutničke

"Ali ste se v življenju radi zabavali z moškimi?" vpraša sveti Peter žensko, ki pride v vice.

"Ne! Živela sem krepostno!"

"Potem boste pa dobili perutničke."

"Ali bom angelček?"

"Ne, gos!"

Tehten argument

"Prijatelj, ali veš, da te tvoja žena, ki je trideset let mlajša od tebe, že lep čas vara z drugim?"

"Seveda vem!"

"In zakaj je ne zapustiš?"

"Zato, ker veliko rajše jem mlado piško v dvoje, kot staro kokoš sam!"

Spolni nagon

"Gospod doktor, prosim, dajte mi nekaj za znižanje spolnega nagona."

"Gospod, saj ste verjetno že sami opazili, da imate pri svojih letih spolni nagon samo še v glavi."

"Seveda sem opazil. Zato vas prosim, da mi spravite nekoliko nižje!"

Pomočniki

"Kako rečemo tistemu, ki kriminalcu pomaga pri kaznivem dejanju?"

"Sostorilec!"

"Kako pa rečemo tistemu, ki kriminalcu pomaga po aretaciji?"

"Odvetnik!"

Pravno svetovanje

Psiholog pride k sosedu odvetniku in ga vpraša, kaj bi naredil, če bi mu sosedov pes pregriznil novo žogo.

"Zahteval bi denar, da bi kupil novo. Če bi to zavrnil, bi ga tožil."

"In kaj boste naredili, ker je vaš pes meni to res naredil?"

"Tu imate denar in pojdite v miru."

Čez kakšen dan prejme psiholog priporočje-

Pazite na vstopne stroške

V številnih slovenskih podjetjih se sedaj odločajo o sklenitvi kolektivnega dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja. Na trgu dodatnih prostovoljnih pokojninskih zavarovanj je že več kot dvajset odobrenih pokojninskih načrtov več kot desetih izvajalcev. Konkurenčnost pokojninskih načrtov (koliko visoko dodatno pokojnino bomo dobili za svoj denar) je mogoče presojati predvsem po vstopnih in izstopnih stroških, proviziji za upravljanje in zajamčeni donosnosti. Kolikšna bo dejanska donosnost, ki bo v resnici in največji meri vplivala na višino dodatne pokojnine, še ni mogoče napovedati.

Čprav nekateri izračuni kažejo, da na višino dodatne pokojnine v večji meri vpliva zajamčena donosnost, ki jo zagotavlja posamezni pokojninski načrt, pa na izbiro mnogokrat vpliva tudi višina vstopnih stroškov, ki si jih izvajalec sme vzeti od premije za kritje lastnih stroškov poslovanja. Menda nekateri izvajalci v posameznih podjetjih ponujajo nižje vstopne stroške, kot so določeni v pokojninskem načrtu.

Ministrstvo za delo, družino in so-

cialne zadeve je v zvezi s tem konec aprila pojasnilo, da izvajalec dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja ne sme samostojno in arbitrarno spreminjati višine vstopnih stroškov, da bi s tem pridobil posameznega delodajalca. Višina vstopnih stroškov se sme spreminjati zgolj po postopku, ki je določen za odobritev pokojninskega načrta in je torej potrebna odločba ministrstva za delo. Za vse zavarovance posameznega pokojninskega načrta velja torej enaka višina vstopnih stroškov. Izvajalec, ki tega ne bo spoštoval, tvega izbris pokojninskega načrta iz registra pri pristojnem davčnem organu in s tem izgubo davčnih olajšav za svoje zavarovance.

Opozarjamo, da nekateri pokojninski načrti omogočajo popuste na vstopne stroške zlasti za kolektivna zavarovanja pri delodajalcu. Če pokojninski načrt to omogoča, seveda ovir za popuste ni. Sklenitelj zavarovanja naj se torej pred podpisom pogodbe prepriča, kakšne vstopne stroške je odobrilo ministrstvo za delo.

Lučka Böhm

Razpis seminarja

Zagotovimo si varno starost

Seminar bo 29. in 30. maja 2001 v Sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici, Gradnikova 1.

Seminar priporočamo predsednikom sindikatov podjetij in zavodov, sindikalnim zaupnikom, predsednikom svetov delavcev.

PROGRAM:

- **Temeljne rešitve novega sistema obveznega pokojninskega zavarovanja**

- **Temeljne rešitve novega sistema invalidskega zavarovanja**

- **Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje**

- **Naloge sindikata**

Metode: predavanja, razprave

Strokovna izvajalca: **Gregor Miklič**, izvršni sekretar v ZSSS, in **Lučka Böhm**, svetovalka v ZSSS

Prijave na izpolnjeni prijavnici (NDE št. 17) pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Ljubljana, Dalmatinova 4, najkasneje do 21. maja 2001. Seminar bomo izvedli, če bo 20 prijav. Če bo prijav več, bomo preostale prijavitelje uvrstili na naslednji seminar. Kotizacija za posameznega udeleženca, vključuje tudi strokovno gradivo, je 16.000 tolarjev.

Prijavnici je treba priložiti potrdilo o plačilu kotizacije. Kotizacijo nakažite na ŽR Zveze svobodnih sindikatov Slovenije št. 50101-678-47511. Na virmanu pod namen nakazila pripišite "Seminar, sklic na številko 32."

Za udeležence, ki želijo biti nastanjeni v SIC v Radovljici, je treba to navesti pod rubriko v prijavnici. Stroški bivanja in prehrane so poravnajo v SIC, V Radovljici (polni penzion v dvoposteljni sobi je 8.400 tolarjev).

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

Razpis seminarja

Učinkovito soupravljanje

Seminar bo od 5. do 7. junija v Sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici, Gradnikova 1.

Pogoj za udeležbo na seminarju je članstvo v enem od sindikatov, združenih v ZSSS.

PROGRAM:

Način in strategija delovanja sveta delavcev

Predavatelj: **Milan Utroša**, izvršni sekretar v ZSSS

Vloga in naloge sveta delavcev na področju statusnih in kadrovskih zadev ter reševanja sporov z delodajalci

Predavatelj: **Gregor Miklič**, izvršni sekretar v ZSSS

Soupravljanje delavcev ter varnost in zdravje pri delu

Predavateljica: **Lučka Böhm**, svetovalka v ZSSS

Vloga sveta delavcev na področju plač ter pri obravnavi gospodarskih rezultatov družbe

Predavateljica: **Vekoslava Krašovec**, sekretarka Območne organizacije ZSSS Podravje

Kolektivne pogodbe in soupravljanje

Predavateljica: **Metka Roksandić**, izvršna sekretarka v ZSSS

Prijave za seminar pošljite na izpolnjeni prijavnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, Ljubljana, najkasneje do 29. maja 2001. Seminar bomo izvedli, če bo najmanj 20 prijav.

Udeležba na seminarju, ki vključuje tudi obsežno strokovno gradivo, je 25.000 tolarjev za posameznega udeleženca. Prijavnici je treba priložiti tudi potrdilo o plačani kotizaciji.

Kotizacijo nakažite na žiro račun Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, št. 50101-678-47511. Na virmanu pod namen nakazila pripišite "Seminar II", sklic na številko 07.

Stroške seminarja za člane svetov delavcev krije skladno z zakonom delodajalec.

Za udeležence, ki želijo biti nastanjeni v SIC Radovljica, je treba to navesti pod ustrezno rubriko v prijavnici.

Stroški bivanja in prehrane se poravnajo v SIC (polni penzion v dvoposteljni sobi je 8.400 tolarjev).

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

Opomba: Prosimo, da podatke izpolnite natančno in čitljivo, ker smo vam po zakonu o DDV dolžni izstaviti račun o plačilu kotizacije. Hvala za razumevanje.

PRIJAVNICA

za seminar **UČINKOVITO SOUPRAVLJANJE**

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Izobrazba, stopnja izobrazbe:

Naslov doma:

Zaposlitev: naziv in naslov družbe:

- delovno mesto:

Točen naziv in naslov plačnika:

Davčna številka plačnika:

Član sindikata dejavnosti Slovenije:

Član sveta delavcev: DA NE

Funkcije v sindikatu družbe oz. zavoda: DA NE

Predsednik sindikata družbe DA NE

Drugo (navedite):

Telefonska številka doma: - v službi:

OPOMBA: Med seminarjem bo udeleženec nastanjen v SIC Radovljica: DA NE

Žig in podpis odgovorne osebe:

Datum:

VABIMO VAS NA POTEPI PO ...		KDOR ŽIVI NA RAVNINI	STARORIMSKE POZDRAV	MONGOLSKI VLADAR												
Avtor: Rudi Murn	SLAVNOSTNI M. SUKNJIČ															
DOMAČA ZIVAL	MODNI OBLIKOV.															
NIVO																
NEKDANJI AVSTR. SMUČAR (HANS)			SKRAJNI SKALNATI DEL POLOTOKA	GRŠKA BOGINJA JUTRANJE ZARJE	LONČNICA S TROBEN-TASTIMI RDEČIMI CVETVI	SOL MLEČNE KISLINE	EGON ZADNIKAR	Nova Delavska enotnost	RADIJ	2	3	1	ČEBELJA TVORBA			
PRISTAN. MESTO NA SICILIJ: RADIOAKT. TOPLICE								POVEŠENJE (REDKO)								
IRONIČNO: PISARNISKI DELAVEC; PISEC								RAZVALINA								
DEL VOZA			RIBIŠKA PRIPRAVA				Nagradna križanka št. 18	PAPEŽEV ODPOSILAN.								
IME AM. FILM. IGRALCA SCHRODERJA			KONJENIK PRI TAROKU	RENATA TEBALDI			AM. FILM. IGR. (IZ CRK: E, N, N, P)	SLOV. OBMORSKO MESTO					VLADARJEV ALI PLEMICEV STREZNIK	SLADKOSNED		
	PILOT			»ZELENI« POLTIK GOSNIK			ZEMLJIŠČE		R. BOGINJA PLODNOSTI				PRITOK BALHASKEGA JEZERA	V DENARJU IZRAŽENA VREDNOST	LATIN. JAVOR (IZ CRK. RACE)	
	POLAVT. NEMSKA PISTOLA; TUDI M. IME							MAJHNO TNALO	ŽIVALSKA NOGA							
	VRSTA KUKAVICE					PLEME, PASMA										
	LUSTER					TURČIJA				SLOV. MESTO, SREDIŠČE HMELJARSTVA						
										ŽENSKA, KI STRELJA			SLOVESNO KOSILO ALI VEČERJA			
													ERBIJ			
														ARGON		
								LASEC						BALERINA MLAKAR		
								MANJŠA POŠKODBA KOŽE								
										TROPUS					DO 1945: ZDRUŽENJE OSEB Z ENAKIM POKLICEM	OČE
										KOSTARIŠ. PREDSED. NOBEL. ZA MIR 1987						
	IZDELOVALEC TORT													ODKLADNINA PO STENAH KRAŠKIH JAM		
	LUDVIK MRAMOR													DEL NOGE		
														PREČNI DROG V KOZOLCU		
															2. IN 1. SAMOGL.	
															AM. FILM. IGRALEC WALLACH	
	TULEC, ETUI									ATENSKI JUNAK PO KATEREM SE IMEN. VIŠOKE ŠOLE						
	PRVA ŽENSKA									NEBESNO TELO, TRABANT						
	RAJKO TISNIKAR									GREMIJ – DO 1945: ZDRUŽENJE OSEB Z ENAKIM POKLICEM, RICK SCHRODER – AM. FILM. IGRALEC (ROJEN 1970)						AŽIO (ZASTAR.)

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 18 (10. 5. 2001):

- 1:
- 2:
- 3:
- 4:
- 5:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljene na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svoj točen naslov in davčno številko. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do **ponedeljka, 21. maja 2001.**

Pravilna rešitev gesel iz 16. letošnje številke Nove Delavske enotnosti: 1. PAPIGI, 2. PAV, 3. FLAMINGO, 4. KOLIBRI, 5. MAKAO. Nagrada 5000 tolarjev prejme **Ljubica Štrukelj**, Runkova 8, 1000 Ljubljana.